

Visiems linkime malonių Kalėdų švenčių!

DARBĄ BAIGUSIOS VYRIAUSYBĖS ATSISTATYDINIMAS

Vilnius, gruodžio 13 d. (ELTA). Prezidentė Dalia Grybauskaitė priėmė darbą baigusios Andriaus Kubiliaus vadovaujamos Vyriausybės atsistatydinimą. Šalies vadovė, vadovaudamasi Konstitucija, pasirašė tai numatantį dekretą. Dekretas įsigalioja nuo jo

pasirašymo dienos.

Prieš tai Seimas pritarė Vyriausybės programai, kurioje aptariamos svarbiausios vertybės, apžvelgiama paveldėta padėtis Lietuvoje, nubrėžiamos pagrindinės Vyriausybės 2012-2016 metų veiklos kryptys.

KOKIA NAUJA VYRIAUSYBĖ, PARODYS LAIKAS

Vilnius, gruodžio 13 d. (ELTA). Linkėdama prisiekusiai Vyriausybei sėkmės darbe, prezidentė Dalia Grybauskaitė nesiėmė iš anksto vertinti naujojo Ministrų kabineto darbo kokybės perspektyvos. „Kaip ir visoms Vyriausybėms linkiu sėkmės. Tai yra Lietuvos Vyriausybė, gera ji, ar bloga, laikas parodys, o mums visiems reikia, kad valstybė dirbtų žmonėms, ir žmonės to tikisi“, - sakė D. Grybauskaitė.

Anksčiau valstybės vadovė yra sakiusi, kad dalis ministrų atitinka tik minimalius reikalavimus, kurie būtini tiesiogiai vykdyti pareigas ir deramai atstovauti Lietuvai užsienyje.

Gruodžio 13 d. Seime prisiekė šešioliktoji social-

demokratų vadovo Algirdo Butkevičiaus vadovaujama Vyriausybė. Premjeras ir ministrai prisiekė po to, kai Seimas pritarė Vyriausybės 2012-2016 metų programai.

Valdančiąją daugumą po 2012 metų spalį vyksiu Seimo rinkimų sudarė Lietuvos socialdemokratų, Darbo, „Tvarkos ir teisingumo“ partijos bei Lietuvos lenkų rinkimų akcija. Valdančiojo koalicija parlamente šiuo metu turi 85 atstovus.

Vyriausybė pritarė Finansų ministerijos patobulintam 2013 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui ir teikia jį Seimui.

Pirmąją žiemos dieną pagrindinės ir aukščiausios Baltijos šalyse Kalėdų eglės įžiebimu Vilniaus Katedros aikštelėje prasidėjo šventinis laikotarpis. Sostinės Kalėdų eglė sumontuota iš metalo konstrukcijų, apkaišiota natūraliomis šakomis, atgabentomis iš Zarasų rajono. Eglutė papuošta 60 šviečiančių dekoracijų, girliandų, šviesos elementais ir burbulais. Pirmą kartą šventinėje dalyvavo virtualusis Kalėdų Senelis, įsikūręs Katedros varpinės bokšte. Eglutės įžiebimo proga vaikai galėjo su Seneliu pabendrauti ir dalyvauti masiniame šokyje.

2013-IEJI EUROPAI BUS ŠIEK TIEK GERESNI

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė yra įsitikinusi, kad kiti metai Europos Sąjungai bus šiek tiek geresni, nors krizė dar visai nepasitrauks.

„Europos Sąjunga išgyveno gana sudėtingą laikotarpį, turi

galvoje ekonominę ir finansinę situaciją, bet rinkų spaudimas ir didieji sukrėtimai greičiausiai liks šiems metams. 2013-ieji bus truputį geresni, truputį ne tokie sunkūs, bet krizė dar visiškai nepasitrauks“, - teigė D. Grybauskaitė gruodžio

14 d. baigiantis paskutiniam šiais metais Europos viršūnių susitikimui.

Dvi dienas, gruodžio 13 ir gruodžio 14 d., posėdžiavę Europos vadovai apsisprendė dėl svarbiausių savo veiksmų 2013 metams. *ELTA*

PRISIEKĖ NAUJOJI LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

Lietuvos Respublikos 16-osios Vyriausybės nariai.

ELTA

Vilnius, gruodžio 13 d. (ELTA). Ketvirtadienį Seime iškilmingai prisiekė 16-oji Algirdo Butkevičiaus vadovaujama Vyriausybė. Naujas

Ministrų kabinetas gavo įgaliojimus veikti.

Paskirtojo Premjero A. Butkevičiaus ir ministrų priesaiką priėmė Seimo

Pirmininkas Vydas Gedvilas.

16-ąjį Ministrų kabinatą sudaro Lietuvos socialdemokratų partijos, Darbo partijos, partijos Tvarka ir teisingumas

bei Lietuvos lenkų rinkimų akcijos deleguoti ministrai:

Rimantas Šadžius (LSDP) - finansų ministras,

Juozas Olekas (LSDP) - krašto apsaugos ministras,

Rimantas Sinkevičius (LSDP) - susisiekimo ministras,

Vytenis Povilas Andriukaitis (LSDP) - sveikatos apsaugos ministras,

Juozas Bernatonis (LSDP) - teisingumo ministras,

Linas Antanas Linkevičius (LSDP) - užsienio reikalų ministras,

Birutė Vėsaitė (LSDP) - ūkio ministrė,

Vigilijus Jukna (Darbo partija) - žemės ūkio ministras,

Dainius Pavalkis (Darbo partija) - švietimo ir mokslo ministras,

Algimanta Pabedinskienė (Darbo partija) - socialinės apsaugos ir darbo ministrė,

Šarūnas Birutis (Darbo partija) - kultūros ministras,

Valentinas Mazuronis

(Tvarka ir teisingumas) - aplinkos ministras,

Dailis Alfonsas Barakauskas (Tvarka ir teisingumas) - vidaus reikalų ministras,

Jaroslavas Neverovičius (LLRA) - energetikos ministras.

Prieš tai Seimas pritarė Vyriausybės programai, kurioje aptariamos svarbiausios vertybės, apžvelgiama paveldėta padėtis Lietuvoje, nubrėžiamos pagrindinės Vyriausybės 2012-2016 metų veiklos kryptys, neatidėliotini prioritetai.

„Sveikinu gerbiamus ministrus, gerbiamą Premjerą. Noriu jums visiems palinkėti stiprybės, sėkmės, darykite gerus darbus Lietuvai“, - po prisaiškinimo ceremonijos sakė Seimo pirmininkas V. Gedvilas.

Gruodžio 12 d. Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė dekretą dėl Vyriausybės sudėties papildymo, kuriuo baigė šešioliktosios Vyriausybės formavimą.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Du šimtai tūkstančių litų už vieną sakinį. Tiek iš buvusio prezidento Valdo Adamkaus nori prisiteisti Seimo narė Dangutė Mikutienė. Darbo partijos narė įžvelgė, jog prezidento dienoraščių knygoje „Paskutinė kadencija“ pateiktą žeminančių duomenų. Tokį ieškinį pradėjo svarstyti Vilniaus miesto 1-asis apylinkės teismas. Tiek pinigų nori dėl vieno 376-ajame knygos puslapyje esančio sakinio, kuriame kalbama apie 2007-ųjų rudens įvykius, kai Darbo partijos vadovas Viktoras Uspaskichas slapstėsi nuo Lietuvos teisėsaugos Maskvoje. Lietuvos teisėsaugos pareigūnus ji netgi vadino banditais. Tuo metu Seimo „darbiečių“ frakcijos nariai vyko į Rusijos sostinę susitikti su V. Uspaskichu ir viešai kaltino Lietuvos teisėsaugą ketinimais susidoroti su jų vadu. „Ar V. Uspaskichas turėjo gintis, kai atvažiavę banditai prisistatė Lietuvos teisėsaugos pareigūnais ir prisidengę Lietuvos vardu norėjo pagrobti V. Uspaskichą ir išvežti iš Maskvos? Taip yra teigusi D. Mikutienė. V. Adamkus savo knygoje pasipiktino tokiomis Seimo narės pareiškimais ir nuogaštavo, kad tai taps Rusijos propogandos ginklu. Jis rašo, jog tokie „Darbo partijos žaidimai vis labiau primena penktosios kolonos veiksmus. To Seimo frakcijos nariai, tarp kurių paminėta ir D. Mikutienė, „išsijuosę dergė Lietuvą“. Ji kreipėsi į teismą praėjus pusmečiui nuo knygos pasirodymo. D. Mikutienė iš viso tikrai vieną kartą paminėta V. Adamkaus knygoje. (Lietuvos rytas, Nr.278).

Teisiamieji Viktoras Uspaskichas, Vytautas Gapšys ir Vitalija Vonžutaitė drąsiai balsavo dėl Seimo laikinosios komisijos, kuri nagrinės prokurorų prašymą panaikinti jų teisinę neliečiamybę, sudarymo. Komisijai pirmininkaus „tvarkietis“ Andrius Mazuronis, o jo pavaduotoju bus ne iš opozicijos, bet „darbietis“ Arturas Paulauskas. Dėl V. Uspaskicho neliečiamybės panaikinimo į įvairias institucijas, prokuratūra jau yra kreipusis šešis kartus, dėl V. Gapšio - du, dėl V. Vonžutaitės - kartą. Į Seimą prašyti panaikinti šių narių neliečiamybę atvykęs Generalinio prokuroro pavaduotojas Darius Raulušaitis, pabrėžė, kad V. Uspaskichas, V. Gapšys ir V. Vonžutaitė kaltinami, jog nuo 2004 iki 2006 metų organizavo apgaulingą Darbo partijos buhalterinės apskaitos tvarkymą. Įtariama, kad juodoji buhalterija padėjo partijai nuslėpti daugiau kaip 25 mln. litų pajamų ir daugiau kaip 23 mln. litų išlaidų, taip galėjo būti išvengta sumokėti į Lietuvos biudžetą 3.8 mln. litų mokesčių ir įmokų. Seime kalbant prokurorui, V. Uspaskichas išėjo iš salės.

Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė įteikė keturių Lietuvos įmonių vadovams Žinių ekonomikos forumo apdovanojimus. JAV kapitalo įmonė „Thermo Fisher Scientific“ šiemet Vilniuje atidarė molekulinės biologijos tyrimų centrą, į kurį investavo 41 mln. litų. Panevėžio „Amilina“ yra viena krakmolo, glitimo ir kviečių pašarų gamybos pirmujančiųjų Europoje, eksportuojanti beveik visą produkciją. Lietuvos paštas šiemet per tris ketvirčius investicijoms skyrė 8,308 mln. litų - 7 kartus daugiau negu pernai. Įmonė atnaujino kurjerių paslaugas, įsigijo mini bankų tinklą iš bankrutavusio banko „Snoras“. „Rubedo sistemos“ Lietuvoje dirba nuo 2003-ųjų. Įmonės sukurti sprendimai diegiami Europos, JAV ir Azijos onkologijos klinikose. Joms įteikti apdovanojimai.

Didžiausiam Lenkijos naftos koncernui „Orlen“ nepavyksta susitarti su Rusijos įmonėmis „Rosneft“ ir „Lukoil“ dėl dešimties milijonų tonų naftos tiekimo per metus, Vienintelė „Orlen Lietuva“ žaliava apsirūpina jūros keliu - per Būtingės terminalą.

Demokratinės darbo ir vienybės partijos vadė prezidento Algirdo Mykolo Brazausko našlė **Kristina Brazauskienė** planuoja kandidatuoti rinkimuose į Seimą kitų metų pavasarį. „Tikriausiai kandidatuosiu“, - sakė K. Brazauskienė. Ji bei jos partija dalyvavo rinkimuose į Seimą šį rudenį, tačiau nesėkmingai. Daugiamandatėje apygardoje partija gavo 0.32 proc. rinkėjų balsų, iš viso jai savo balsą atidavė per 4.3 tūkst. rinkėjų. A. M. Brazausko gimtame krašte Kaišiadorių-Elektrėnų apygardoje savo kandidatūrą kėlusį K. Brazauskienė 2.78 proc. balsų, iš viso apygardoje už ją balsavo 564 rinkėjai. Čia į Seimą buvo išrinktas socialdemokratas Bronius Bradauskas.

„Darbietis“, kultūros ministras Šarūnas Birutis naujosios Vyriausybės gretose išsiskiria didžiausiais turtais ir mažiausia sumokėto gyventojų pajamų mokesčio (GPM) suma. Taip pat paaiškėjo, kuris naujosios Vyriausybės narys turi mažiausiai turto. Tai kitas „darbietis“ **Vigilijus Jukna** – paskirtasis žemės ūkio ministras. Ironiška, tačiau mažiausiai turto turintis ministras šioje Lietuvos Vyriausybėje pirmąją pagal pernai sumokėto GPM sumą. Vyriausiosios rinkimų komisijos skelbiamais turto deklaracijų už 2011 metus duomenimis, Š. Biručio turto vertė – daugiau kaip 5,76 mln. Lt. Turtingiausias naujasis ministras – vienas iš dviejų milijonierių naujosios Vyriausybės sudėtyje. Artimiausias konkurentas – socdemas, sveikatos apsaugos ministras Vytenis Andriukaitis – nuo „darbiečio“ atsilieka daugiau nei 4 mln. Lt.

JAV prez. Barack Obama pasikvietė Kongreso vadovus – Atstovų rūmų pirmininką John Boehner ir Senato daugumos pirmininką Harry Reid pasitarimui dėl „fiskalinio skardžio“ (angl. *Fiscal Cliff*), nes 2013 m. sausio 1 d. prasideda mokesčių padidinimas ir kitų lengvatų sumažinimas. Paaiškėjo, kad demokratų ir respublikonų nuomonių nepavyksta suderinti. Prezidentas dažnai skambina Atstovų rūmų pirmininkui, norėdamas, kad sutiktų su jo siūlomu planu, bet respublikonai yra prieš mokesčių didinimą. **TNYT**

JAV VALDŽIA NESUSITARIA DĖL „FISKALINIO SKARDŽIO“

Lapkričio 30 d. derybos tarp Baltųjų rūmų ir Atstovų Rūmų, kurios turėjo užkirsti kelią „fiskaliniam skardžiui“ nuo 2013 m. sausio 1 dienos, ir vėl strigo.

„Dvi savaites trukusiose derybose tarp Baltųjų rūmų ir Atstovų Rūmų nepasiekta jokios apčiuopiamos pažangos. Baltiesiems rūmams metas tapti rimtesniems, - sakė JAV Atstovų Rūmų pirmininkas John A. Boehner po susitikimo su JAV izdo sekretoriumi Timothy Geithner.

Kaip informuoja *The Wall Street Journal*, administracija per vykusį susitikimą pasiūlė padidinti mokesčius 1,6 trln. dolerių dešimties metų laikotarpiui, taip pat skirti papildomai 50 mlrd. dolerių infrastruktūros projektams.

Kalbama apie dividendų apmokestinimą ir mokesčių už palikimą, kurio vertė viršija 3,5 mln. dolerių, padidinimą, rašo *Market Watch*. Didelė dalis papildomų pajamų, apie 1 trln. dolerių, bus surinkta atsisakius tęsti

mokesčių lengvatas, įvestas George Bush prezidentavimo metais.

T. Geithner taip pat pasiūlė mažinti išlaidų straipsnius, įskaitant medicinos draudimo programą, 400 mlrd. dolerių dešimties metų laikotarpiui.

Mokesčių klausimas Baltųjų rūmų ir Kongreso derybose yra vienas pagrindinių. JAV administracija siekia, kad mokesčiai būtų padidinti amerikiečiams, kurių metinės pajamos viršija 250 tūkst. dolerių, o visoms kitoms išsaugotas dabartinis tarifas. Šiuo metu maksimalus mokestis asmenims, per metus uždirbantiems nuo 250 tūkst. dolerių iki 388 tūkst. dolerių, sudaro 33 proc. Tiems, kurie per metus uždirba daugiau nei 388 tūkst. dolerių, mokestis siekia 35 proc. Sugrįžus prie „Clinton eros“ pirmasis mokestis būtų padidintas iki 36 proc., antrasis - iki 39,6 proc., tačiau JAV prezidento pasiryžimas ieškoti kompromiso rodo, kad galutiniai rodikliai

bus mažesni ir neviršys 37-38 proc.

Politikai turi mažai laiko sureguliuoti savo nesutartimus, kol mokesčiai bus pradami didinti.

„Fiskalinis skardis“ gali sulėtinti JAV ūkio augimą 1.4 proc. punkto ir apriboti vartojimo išlaidas per šventes, perspėjo Baltieji rūmai. Baltųjų rūmų vertinimu, jeigu Kongresas nesiims ryžtingų veiksmų, dauguma vidurinio-sios klasės amerikiečių šeimų kitais metais turės mokėti maždaug 2.2 tūkst. dolerių mokesčių daugiau nei dabar. Todėl vartojimo išlaidos 2013 metais gali būti 200 mlrd. dolerių mažesnės nei galėtų būti.

Lapkričio pradžioje JAV Kongreso Biudžeto komitetas pareiškė, kad mokesčių didinimas ir valstybės išlaidų sumažinimas kitais metais sugrąžins JAV ekonomiką į recesiją ir paskatins nedarbo augimą. Jo prognozėmis, nedarbas šalyje per 2013 metus gali pašokti iki 9.1 proc.

ELTA

TAMPA MAŽUMŲ ŠALIMI

Jungtinės Valstijos, statistikos departamento duomenimis, vis labiau tampa mažumų šalimi. Baltaodžiai gyventojai, kurie yra ne Lotynų Amerikos kilmės, nuo 2043 metų nebus dauguma, paskelbė departamentas, kuriuo remiasi agentūra *AFP*.

2024 metais ši gyventojų dalis pasieks 199,6 mln. ir tada pamažu pradės mažėti. Tuo tarpu kitos etninės grupės didės. Pirmiausiai Lotynų Amerikos kilmės gyventojų skaičius iki 2060 metų išaugs iki 128,8 mln. Manoma, kad azijiečių tada padaugės iki 34,4 mln.

Jungtinių Tautų sesijoje valstybių delegatai sveikina Palestiniečių prezidentą Mahmoud Abbas, kai balsavimo metu 138 valstybės suteikė palestiniečiams stebėtojo statusą. 9 valstybės balsavo prieš, 41 – susilaukė (jų tarpe ir Lietuva). JAV, Rusija, Izraelis ir kitos balsavo prieš palestiniečių prašymą, nors ir pasisako už Palestinos valstybės įgyvendinimą. **Reuters**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President
Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
 2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas
DIRVA (USPS 157-580)

 Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

 Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
 Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
 VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single
 copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

 Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
 Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
 Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiš-
 kia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui
 prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių
 nespausdiname.

„RAMYBĖ GEROS VALIOS ŽMONĖMS“

Kalėdos - kūdikėlio Jėzaus gimimo šventė. Tikinčio žmogaus sąmonėje sunkiai suprantama paslaptis - Dievas, Visatos Kūrėjas, gimsta iš moters, kad paskelbtų žmonėms atpirkimo mokslą, padėtų jiems po žemės vargų vėl grįžti į dangaus rojų, iš kurio po pirmųjų tėvų nuopolio jie buvo ištremti.

Pasaulis iki šiol nuo Jėzaus gimimo skaičiuoja metus. Baigiasi jau antrasis tūkstantmetis, kai kalėdinio džiaugsmo paslaptį skelbia viso pasaulio šventovių varpai, kviesdami Kalėdų ryto Piemenėlių mišiomis su angelų giesme „Garbė Dievui aukštybėse ir ramybė geros valios žmonėms Žemėje“.

Iš senųjų istorijos šaltinių žinoma, kad dar XX amžiaus pirmaisiais dešimtmečiais laikotarpis nuo Kalėdų iki Trijų karalių - sausio 6 dienos - yra ypatingas, žmonės ilsėdavosi, nedirbdavo, buvo švenčiamas kaip žiemos saulės grįžimo šventė. Gruodžio 24-ąją - pats trumpiausias šviesusis paros metas. Nuo gruodžio 25-osios saulė vėl ima kopti aukštyje į dangaus skliautus.

Bet kodėl Katalikų Bažnyčia gruodžio 25 dieną mini Išganytojo gimimą? Kadangi iš Evangelijose pateiktų duomenų negalima atsekti Kristaus gimimo dienos, tad gruodžio 25-osios pasirinkimas yra sutartinis, koks būtų ir kitos datos pasirinkimas. Tačiau gruodžio 25-oji „nenukrito iš dangaus“, ją reikia suprasti simboline prasme. Ji yra susijusi su žiemos saulėgrįža. Dabartiniame kalendoriuje gruodžio 21-osios arba 22-osios naktis yra pati ilgiausia, o diena - pati trumpiausia. Antikinio pasaulio kalendoriuje gruodžio 25-oji buvo, kai „šviesa įveikdavo tamsą“ ir diena pradėdavo ilgėti.

Mažai žinoma kada pirmųjų amžių krikščionys minėdavo Kristaus gimimo šventę, nors nėra abejonių, kad švėsdavo.

Atrodo, kad ji nuo pat pradžių buvo susijusi su šviesos simbolika. Tam galėjo būti pagrindu kai kurios Naujojo ir Senojo Testamentų eilutės, kurios kalba apie Dievo apreiškimą kaip apie šviesą žmonėms, cituojamą pranašą Izaiją „Tamsybėje tūnanti tauta išvydo skaisčią šviesą“, leidžianti suprasti, kad ta „šviesa“ tikroji šviesa - Kristus. Vieno nežinomo autoriaus išlikusiame III amžiaus vidurio veikale „*De Pascha computus*“ Kristaus gimimo diena įvardyta kovo 28-oji, kai kovo antroje pusėje yra pavasario lygiadienis, kai diena susilygina su naktimi.

Susipažinę su Bažnyčios istorija žino, kad duomenų iš jos buvimo daugėja nuo IV amžiaus ir tai yra susiję su krikščionybės įteisinimu Romos imperijoje. Tačiau pirmasis neabejotinas liudijimas apie Kalėdų šventimą gruodžio 25-ąją yra iš IV amžiaus pirmosios pusės. 336-aisiais metais Kristaus gimimo diena aiškiai minima gruodžio 25-ąją. Teiginiai, kad „Kalėdos yra pagoniška šventė“, yra tik klaidingomis prielaidomis besiremianti retorika. (*Pasinaudota: Bernardinai.lt*).

Dėkojame visiems už aukas, kurias teikėte „Dirvai“ per visus metus.

„Dirvos“ redakcija dėkoja skaitytojams ir linki plėsti tautinės minties laikraščio skaitytojų gretas. Malonių Kalėdų švenčių!

„Dirvos“ redakcija
EUROPOS SĄJUNGOS IR RUSIJOS DIALOGAI
APIE ŽMOGAUS TEISES

Nedaugelis Lietuvoje žino, kad keletą kartų per metus Europos Komisijos ir Europos išorės veiksnių tarnybos (EIVT, o paprastai kalbant – ES užsienio reikalų ministerijos) atstovai ir Rusijos užsienio reikalų ministerijos valdininkai susirenka pasikalbėti apie žmogaus teises. Oficialus šitų susitikimų pavadinimas – ES ir Rusijos konsultacijos dėl žmogaus teisių. Gruodžio 7 d. Briuselyje įvyko 16-asis šių konsultacijų dialogas.

Svarbu pabrėžti, kad šie susitikimai būna uždari. Nei Europos Parlamento ar Rusijos Dūmos (jei to panorėtų) deputatai, nei pilietinės visuomenės atstovai į juos ne tik nekviečiami, bet ir neleidžiami. Po ilgų derybų Europos Parlamento nariai išsikovojo teisę, kad po eilinio konsultacijų susitikimo uždarame posėdyje Europos Komisijos ar EIVT atstovai pateiktų informaciją apie konsultacijų eigą, svarstyti klausimus, atsakyti į europarlamentarų klausimus. Pabrėžiu – uždarame posėdyje, į kurį nei žurnalistai, nei šiaip stebėtojai neleidžiami. Tokiomis slaptumo sąlygomis ES kalbasi apie žmogaus teises su Rusija...

Prieš kelias dienas elektroniniu paštu aš, kaip Europos Parlamento Žmogaus teisių pakomitečio narė, gavau trumpą neslaptą EIVT pranešimą apie gruodžio 7-ąją įvykusį konsultacijų pokalbį. Nors atsiųsti informacija yra bekūnė, tokia, žinote, iškastruota, bet kai kurias išvadas net ir pagal ją padaryti galima.

Štai, pavyzdžiui, pažymėta, kad ES išreiškė susirūpinimą dėl kai kurių naujų, jau po prezidento rinkimų Rusijoje

priimtų įstatymų poveikio žmogaus teisėms. Kalbėta apie įstatymus, reglamentuojančius nevyriausybinių organizacijų Rusijoje veiklą, demonstracijų organizavimą, paramos iš užsienio teikimą nevyriausybiniams organizacijoms ir jos traktavimą Rusijos įstatymuose. Kalbėta ir apie žmogaus teisių aktyvistų bauginimus, represijas, nukreiptas prieš opozicijos vadovus. Minėti konkretūs, gerai žinomi atvejai, nužudymai, kurie iki šiol nėra iki galo ištirti, o kaltieji tebėra nenubausti, yra Sergej Magnitski, Natalija Estemirov, Anna Politkovskaja nužudymo bylos. Visa tai – seniai ir plačiai žinomi atvejai, bylos, apie kurias kalbama, bet reikalai nejuda. Arba juda į priešingą pusę, dar sugriežtinant represijas, nukreiptas prieš opoziciją, nepriklausomus žurnalistus, inicijuojant naujus įstatymus, kurių bendras vardiklis – duokim jiems tiek, kad mažai nepasirodytų...

Tačiau man įdomesnė kita šių konsultacijų dalis, toji, kurioje Rusija kalba apie Europos Sąjungą. Štai ir pastarajame gruodžio 7-osios dienos susitikime Rusija išreiškė susirūpinimą dėl žmogaus teisių padėties ES. Štai ji, Rusijos pusės darbotvarkė, didžiausi Rusijos rūpesčiai: pasak rusų, Europos Sąjungoje plinta rasizmo ir ksenofobijos apraiškos; nepakankamai aktyviai vykdomas tyrimas dėl slapto CŽV kalėjimų ES valstybių teritorijose, ir dar – ne piliečių teisės kai kuriose ES valstybėse narėse yra šiurkščiausiai pažeidžiamos.

Tradiciskai Europos Sąjungos atstovai, demons-

truodami dėmesį pilietinei visuomenei, šių konsultacijų išvakarėse, gruodžio 3 d., Maskvoje susitiko su Rusijos nevyriausybinių organizacijų atstovais, o lapkričio 26 d. Briuselyje – su tarptautinių žmogaus teisių gynėjų organizacijų atstovais. Ar ką nors panašaus daro Rusija, nežinome, apie tai neskelbiama. Matyt, Rusijos diplomatai, atstovaujantys Rusijai šiose konsultacijose ir be susitikimų su pilietinės visuomenės organizacijomis žino, kas ir kaip. Jie turi savo patikrintus ir patikimus informacijos šaltinius...

Kitas konsultacijų pokalbis – 2013 metų pavasarį. Jau dabar galiu pasakyti, kad vėl bus kalbama apie S. Magnitskij, A. Politkovskaja ir N. Estemirova bylas, gal tik kita eilės tvarka. Gal dar primins apie Michail Chodorkovskij, jau devynerius metus pūdomą kalėjimuose. Ir apie naujas represijas prieš Rusijos pilietinę visuomenę ir opoziciją, nes rusai dar šiomet ruošiasi pasakyti, ką jie mano apie žmogaus teisių ir laisvių, demokratijos padėtį jų šalyje. Bet jų atstovų į dialogus ir konsultacijas Rusijos valdžia tikrai nepakvies. Šiomet – dar ne.

Rusijos darbotvarkę irgi galima nuspėti, nekartosiu. Žinoma, dialogas geriau nei tylą. Kiti tvirtina, kad diplomacija apskritai mėgsta ramybę ir ramius susitarimus (*quiet diplomacy*). Tačiau kyla ir kitokių klausimų, pavyzdžiui, koks yra tokio ES veikimo efektas? Ar tikrai tik tiek galime?

Laima Andrikiene,
Bernardinai.lt

LIETUVA GALĖTŲ ĮSIVESTI EURĄ
2015-2016 METAIS

Prezidentės Dalios Grybauskaitės nuomone, tikėtina data, kada Lietuva galėtų įsivesti eurą yra 2015-2016 metai. „Mes iš tikrųjų būsimė (euro zonos nariais), kada nors tikrai... Greičiausiai 2014 metai būtų per ankstyvi. Mums, turbūt, trukdys infliacijos dydis. Bet 2015-2016 metai - labai tikėtini“, - teigė D. Grybauskaitė žurnalistams Briuselyje.

Socialdemokrato premjero Algirdo Butkevičiaus nuomone, Lietuva eurą galėtų įsivesti 2015 metais.

Latvija į euro zoną sieks įstoti jau 2014-aisiais. Estija eurą įsivedė 2011 metais.

Europinė integracija
nevyks revoliuciniu būdu

Iš krizės brendančios Europos Sąjungos vadovams diskutuojant apie pokyčius

gilesnės integracijos link, kuriuos kai kurie mokslininkai vadina didžiausiais nuo bendros rinkos sukūrimo, Lietuvos prezidentė sako, kad tai yra ilgas kelias.

„Integracija staigi negali būti. Tai nevyks revoliuciniu būdu. Tai vyks palaipsniui“, - prieš prasidedant Europos Vadovų Tarybai Briuselyje teigė D. Grybauskaitė.

Valstybės vadovė atkreipė dėmesį, kad ekonominė ir ypač finansinė integracija buvo atlikta priimant Fiskalinės drausmės sutartį, kurią ratifikavo ir Lietuva.

„Ją dabar reikia pradėti perkėlinėti į savo nacionalinę teisę ir vykdyti rekomendacijas. Įstatyminė bazė fiskalinei integracijai yra sukarta, reikia pradėti ją realizuoti“, - konstatavo D. Grybauskaitė.

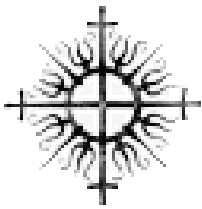
Europos Finansų ministras nusprendus didžiųjų bankų priežiūrą nuo 2014 metų kovo patikėti Europos Centriniam bankui, analitškai kalba apie žengtą svarbų žingsnį bankinės integracijos link.

„Tai užtruks keletą metų“, - teigia prezidentė, nemanipuliuojanti prognozėmis, ar dėl to reikės europinių sutarčių keitimo. Dėl to esą ginčijasi dar ir patys teisininkai. Ir atsakymas turėtų paaiškėti kitąmet.

Naujasis bankų priežiūros mechanizmas bus automatiškai taikomas euro zonos narėms. Lietuva, pasak valstybės vadovės, galėtų tapti šio klubo nare 2015-2016 metais.

Iki tol panašu, kad mechanizmui kurtis netrukdytume. Prezidentė sakė pritarianti bankų sąjungai ir priežiūros

(Nukelta 5 psl.)

PRELATUS EDMUNDAS J. PUTRIMAS
Lietuvos Vyskupų Konferencijos (LVK) Delegatas
užsienio lietuvių katalikų Sielovada

1 Resurrection Road, Toronto, ON M9A 5G1, CANADA
tel: (+1) 416 - 233 - 7819 • faks: (+1) 416 - 233 - 5765
el. paštas: putrimas@sielovada.org • Interneto svetainė: www.sielovada.org

„Kūdikis mums gimė, sūnus mums duotas“ (Izaijas 9,5).

Brangūs broliai, seserys Kristuje,

Kalėdų slėpinyje Dievas apsireiškė per savo Sūnų Jėzų Kristų. Kalėdos yra ypatingas šventinis laikotarpis, kurio metu žmogus labiau siekia susipažinti su gyvuju Kristumi ir vienyti su Juo dalyvaudamas iškilmingose Mišių apeigose, susikaupimuose, kalėdinių giesmių koncertuose, gilesniame maldos išgyvenime bei švenčiant Kūčių vakarą ir Kalėdų dieną su lietuviškomis tradicijomis. Kalėdos nėra atostogos, o pasitraukimas iš kasdienybės į šventąją tylą, taip švelniai išreikštą Franz Güberio giesmėje „Tylus naktis“.

Kalėdoms artėjant, prasidėjo popiežiaus Benedikto XVI paskelbti „Tikėjimo metai“, kurie mums primena mūsų atsakomybę dalintis tikėjimo dovana su kitais. „Mums reikia žmonių, kurie kalbėtų su Dievu ir idant kalbėtų apie Dievą“, aiškina Popiežius. Kalėdų laikotarpis yra puiki proga suaugusiems labiau susipažinti su kalėdinio tikėjimo tiesa, t.y., kad „Šventosios Dvasios veikimu, (Kristus) priėmė kūną iš Mergelės Marijos ir tapo žmogumi“ (Tikėjimo išpažinimo malda). Svarbu ir su vaikais ir anūkais pasikalbėti apie Kalėdų laikotarpio tikrąją prasmę, jog Kalėdos yra apie mūsų Išganytojo Emanuelio gimimą, o ne tik apie Kalėdų senio dovanų maišą.

Kaip tik naujasis evangelizacijos siekis yra iš naujo atrasti tikėjimo džiaugsmą ir juo pasidalinti įvairiais būdais. Tai ne vien kunigų veiklos atsakomybė, nes visi turime asmeniškai priimti tikėjimą į Dievą savo širdyse ir gyvenime. Prisiminkime, kad Kalėdos yra Dievo didžiausia meilės dovana mums ir duodama, kad ja dalintumės. Aš šį Dievo meilės įgyvendinimą esu paliudijęs aplankydamas įvairias lietuvių katalikų bendruomenes išėivijoje:

* Kai Sao Paolo, Brazilijoje, įvyko „Dievo galeistingumo“ simpoziumas, programą praturtino visa lietuvių bendruomenė, Šv. Juozapo lietuvių parapijos choras, abu tautinių šokių ansambliai ir net iš Montrealio atvykęs Kanados choras bei vietiniai brazilai teologai ir dvasiškiei, kurie visi pasidalino mintimis apie Dievo galeistingumą.

* Londone, Jungtinėje Karalystėje, jau 100 metų Šv. Kazimiero lietuvių parapija su savo klebonais ir savanoriais parapijiečiais aptarnauja lietuvių bendruomenę, kuri šiuo metu yra viena iš didžiausių išėivijoje.

* JAV, Kanadoje ir Europoje yra daug įvairių lietuvių bendruomenių, įsisteigusių mažesniuose miestų centruose, kur dar nėra įsteigta nei lietuviškų parapijų nei misijų. Bendruomenių nariai savo iniciatyva kviečia lietuvius kunigus lankytis ir atnašauti šv. Mišias lietuvių kalba.

Lieku dėkingas visiems dvasiškiams - kunigams, vienuoliams, vienuolėms - katechetams ir savanoriams, kurie jungiasi ir remia lietuvių katalikų veiklą užsienyje, mūsų lietuviškose parapijose ir misijose. Per jų pasiryžimą, Evangelijos skelbimas įsikūnija ir virsta pagalba artimui, dvasine ir labdaringa parama vargšams, švietimo galimybėmis katechizuojant ir evangelizuojuojant vaikus ir suaugusius, ypač besiruošiantiems priimti sakramentus. Jų įsijungimas į vietinį lietuvišką bendruomeninį gyvenimą padeda perduoti ir išlaikyti mūsų krikščioniškas ir tautines vertybes bei tapatybę.

Linkiu visiems išgyventi savo asmenišką susitikimą su Dievu šv. Mišiose ir ypač per šias Kalėdų šventes.

Šv. Kalėdų laikotarpio palaima telydi jus ir jūsų šeimos narius per 2013 metus.

Linksmų Šv. Kalėdų!

Edmundas J. Putrimas

VILNIAUS KRAŠTO VAIKAI KALĖDŲ SENELIO PRAŠO NE ŽAISLŲ, BET ŠILTŲ PIETŲ SU BULKUTE

Giliai sujaudino prieš porą dienų Tautos Fondą pasiekę Vilniaus krašto mokyklų vaikų laišukai. Paklausti, ko nori iš Kalėdų Senelio, parašė, kad norėtų gauti „šiltų pietų ir skanių bandelių“.

Jau kuris laikas rūpinantis Vilniaus krašto mokyklų įdukrinimu, ir bendraujant su mokyklomis, buvo patirta, kokia iš tikrųjų yra Vilniaus krašto vargo mokyklų padėtis. Ji tikrai yra labai liūdna. Kai kurių mokyklų vaikus įstengėme gera širdžių aukotojų pagalba aprūpinti šiltais pietumis. Kad išalkę vaikai turėtų geresnes sąlygas mokytis.

Mūsų tikslas yra padėti jiems bent per šiuos mokslo metus ir sukelti pakankamai lėšų, kad tie vargani vaikai mokyklose gautų bent šiltus pietus. Šis opus klausimas yra ir tuo labai svarbus, kokią mokyklą tėvai pasirinks, ar

lenkišką, kur vaikai yra sotūs, ar lietuvišką, kur jie yra alkani.

Tautos Fondo mokyklų įdukrinimo ir labdaros komisija nuoširdžiai prašo iš Jūsų pagalbos, kad mūsų tautos vargdieniai vaikai Vilniaus krašte mokyklose būtų aprūpinti šiltais pietumis.

Nuoširdžiai dėkojame visiems geraširdžiams aukotojams ir linkime palaimintų ir gražių Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų. Savo auką prašome siųsti šiuo adresu: **Lithuanian National Foundation**, 307 West 30th St., New York, NY 10001, pažymint, kad ji skirta Vilniaus krašto vaikų mitybai.

Tautos Fondo Mokyklų įdukrinimo ir Labdaros Komisijos vardu

TF Valdybos pirminė Laima Šileikytė-Hood,
dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto,
dr Rožė Šomkaitė.

*Visiems bendradarbiams,
talkininkams ir mieliems
skaitytojams geriausių
Šv. Kalėdų švenčių.*

„Dirva“

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

„Vilties“ draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai apsvarstę nutarė iki 2013 m. balandžio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vajú.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* mokės tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje mokės 57 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kitur gyvenantiems oro paštu – 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

***Dirvos* leidėjai**

Pavardėirvardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba
sveikina Kalėdų švenčių proga visus Sąjungos narius, jų šeimas, „Vilties“ draugijos valdybą ir laikraščio „Dirvos“ redakciją, skaitytojus ir rėmėjus!

Linkime visiems malonių šventų Kalėdų ir laimingų 2013 metų!

Petras Buchas
Vaclovas Mažeika
Jonas Variakojis
Irena Dirdienė
Jūratė Variakojienė

NAUJOJI JAV LB KRAŠTO VALDYBA APTARĖ ATEITIES DARBUS

Šių metų lapkričio 18 dieną New York, Susivienijimo lietuvių Amerikoje patalpose, vyko pirmasis naujos JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos (KV) posėdis. Į New York atvyko KV pirmininkė Sigita Šimkuvienė, KV nariai dr. Regina Balčaitienė, Rimantas Bitėnas, Dalė Lukienė, Rūta Pakštaitė-Cole, Danelė Vidutienė, Laurynas Vismanas, Lietuvių išėivijos studentų stažuotės (LISS) programos direktorė Rasa Ardytė Juškienė. Kiti KV valdybos nariai Laima Apanavičienė, dr. Žydrūnas Gimbutas, Liepa Gust, Daiva Navickienė, Gražvydas Supronas, Loreta Timukienė, Elona Vaišniene posėdyje dalyvavo prisijungę per internetinį ryšį. Naująją Krašto valdybą pasveikinęs Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas teigė

(Atkelta iš 3 psl.)

EUROPOS SAJUNGOS...

mechanizams, tačiau ankstyvais pažadais, kad Lietuvo prie jų jungsis nesizarsto.

„Lietuva per 2013 metus kartu su Vyriausybe turės apsispręsti, kaip greitai pati įstos“, - sakė D. Grybauskaitė.

Lietuvoje kaip Skandinavijos bankams

Visų Baltijos šalių situacija šiuo klausimu yra specifinė dėl to, kad didžioji dalis bankų jose yra švediško kapitalo bankai. Nepaisant tam tikrų postūmių, Švedija, kaip ir Čekija bei Didžioji Britanija jungtis prie sąjungos veikiausiai neskubės.

„Jeigu (centralizuota bankų sąjunga) ir bus taikoma Lietuvoje, tai, pirmiausia, ji bus taikoma Skandinavijos didiesiems bankams, nes mažieji bankai liks mūsų centrinio banko tiesioginėje priežiūroje“, - sakė D. Grybauskaitė.

Taip yra todėl, kad tiesiogiai Europos Centrinio Banko bus prižiūrimi tik tie bankai, kurie turi daugiau negu 30 mlrd. eurų turto. Be bankų reikalų, ši taryba didele dalimi bus skirta ir 2013 metams, tai yra ekonominio vystymosi ir integravimosi gairėms.

„Kiekvienai šaliai yra bendrosios gairės, taip vadina mi penki punktai, kur reikės koncentruoti ir skirti didesnę dėmesį kitais metais. Tai yra fiskalinė drausmė, finansinė atsakomybė, paskolų skatinimas verslui, nedarbo problemos ypač jaunimo, konkurencingumo didinimas ir viešojo sektoriaus modernizavimas“, - dėstė D. Grybauskaitė.

tikės, jog naujoji valdyba įneš teigiamų pokyčių plėtojant Bendruomenės veiklą, tokiu būdu suteikiant jai naują kokybinį šuolį, atversiantį naujas galimybes plėtoti veiklą politinėje, kultūrinėje, švietimo, archyvų išsaugojimo, verslo plėtotės, investicijų ir turizmo skatinimo bei kitose srityse.

S. Šimkuvienė pranešė, kad buvęs KV pirmininkas Vytas Maciūnas lapkričio 18 d. naujajai KV perdavė finansinius ir kitus dokumentus, buvo apžiūrėta JAV LB turima spausdinimo įranga, kalbėta apie jos tolimesnį panaudojimą LB reikmėms. Posėdžio metu buvo kalbėta apie išdą, pristatyti į KV tarybas pakviesti dirbti žmonės, aptarti svarbiausi darbai. Nemažai dėmesio skirta Bendruomenės bendradarbiavimui su Lietuva ir JAV valdžios atstovais, naujų žmonių įtraukimui į Bendruomenės veiklą, tautinių šokių ir dainų švenčių rengimui, Bendruomenės įvaizdžio kūrimui ir kitiems klausimams.

Kaip jau buvo kalbėta lapkričio 4 d. Čikagoje, Jaunimo centre, vykusiame JAV LB KV pirmininkės ir kitų KV narių susitikime-pokalbyje su JAV LB Vidurio vakarų apygardai priklausančių apylinkių pir-

FLORIDA

Pasikeitimai šv. Kazimiero misijoje

Šv. Kazimiero Misijos narių metiniame susirinkime, įvykusiame lapkričio mėn. 1d., dešimtį metų vadovavęs Misijos komitetui Vilius Juška pasitraukė iš pareigų. Išrinkta nauja komiteto valdyba: pirmininkė – **Aldona Česnaitė**, sekretorė – Loreta Kynienė, išdininkė – Stefa Prialgauskienė ir narė – Aldona Stasiukevičienė. Revizijos komisija – Elena Jasaitienė, Aldona Jasinskienė ir Vytenis Radzevičius. Studento klieriko fondo vedėja – Loreta Kynienė.

Gražus renginys Lietuvių klube

Kiekvienais metais Lietuvių klubo valdyba surengia naujo veiklos sezono atidarymo renginį, kuriuo kartu pasveikina ir sugrįžusius iš šiaurės narius – „sniego paukštelius“. Tokį renginį šiais metais Klubo valdyba surengė lapkričio mėn. 18 d., sekmadienį. Seniau tai buvo daroma vakare, poroms sukantis prie orkestro muzikos ir stebinant svečius ponių ištaikingomis balinėmis suknelėmis

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York V. Sarapinas (trečias iš d.) su naujosios JAV LB Krašto valdybos nariais (iš k.) D. Lukiene, L. Vismanu, D. Vidutiene, R. Pakštaite Cole, KV pirmininke S. Šimkuviene, dr. R. Balčaitiene, R. Bitėnu. *LR generalinio konsulato New York nuotr.*

mininkais, įvairių lietuviškų organizacijų atstovais, lituanistinių mokyklų vadovais, žurnalistais, šiandien svarbiausias JAV LB tikslas – nusibrėžti ir vykdyti svarbiausias darbo gaires, atsižvelgiant į politines, visuomenines, socialines sąlygas ir į žmonių poreikius. Kaip tai padaryti – nemenkas galvos skausmas, turint omenyje, kokia daugiasluoksni, įvairialypė, ir gausi yra JAV Lietuvių Bendruomenė. Naujoji KV nusiteikusi eiti demokratijos, ieškojimų, diskusijų keliu. Kaip tai pavyks, priklausys nuo mūsų visų – Jungtinėse

bei vyrų smokingais. Laikui sparčiai bėgant ir keičiantis laikams to atsisakyta, bet nuoširdus sutikimas parvykstančiųjų liko tas pats.

Salės scenos uždanga išpuošta parskrendančių paukščių dekoracija ir gražiu pasveikinimu pasitiko svečius. Pirmininkė Vida Meiluvienė, pradėdama renginį, savo kalboje pasveikino visus ir pasidžiaugė, kad taip gausiai susirinko į klubą žiemą praleisti Floridoje parvažiaavę nariai ir svečiai iš šiaurės miestų.

Prie pietus kun. dr. Matas Čyvas perskaitė gautą Šv. Tėvo palaiminimą Šv. Kazimiero Misijos St. Petersburge vadovui kan. Bernardui Talaišiui jo 60 metų sukaktuvių proga.

Prie gražiai papuoštų stalų svečiai buvo pavaišinti šampanu ir klubo virtuvės šeimininkės Angelės Straukienės skaniai paruoštais valgiais.

Meninę programą pradėjo trys „Ritmo“ šokėjos, pašokdamos pasveikinimo šokį - kepurinę.

Jau tradicija tapusi ir visų laukiama programos dalis yra Mečio Šilkaičio paruošti linksmi praeitų metų klubo veiklos „apdūjojimai“. Jis ir šiais

Valstijose gyvenančių lietuvių. O kad kartu galima nuveikti daug gražių darbų, kalbėjo ir susitikime Čikagoje dalyvavęs Lietuvos Respublikos gen. konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Vienas iš būsimų projektų – kitais metais vykstantis Dariaus ir Girėno skrydžio 80-mečio minėjimas, kuriam ruoštis pradėdama jau dabar. Tad progų veikti kartu yra, tereikia geranoriškumo, nusiteikimo dirbti ir suvokimo, kad nuo mūsų šiandieninės veiklos priklauso lietuviybės išlaikymas čia, išėivijoje.

JAV LB KV inf.

metais publikos neapvylė ir taikliai aptarė Klubo nuotaikas, pavadinęs jas „Mūsų Klubas 2012-ji“. Jaunimo tautinių šokių grupės „Saulė“ nariai pašoko „Kurapkytę“. Toliau Rūta Bandžiukienė perskaitė A. Stručinskienės – Aistės eiles – „Tik neliūdėk“. „Ritmo“ šokėjos, vedamos naujai išrinkto Klubo direktoriaus šokėjo Svajūno Grucės, linksmi sušoko „Lenciūgėlių“. G. Stauskienės eiles „Lekiančios mintys“ perskaitė Alvita Kerbelienė. Toliau jaunimėlis – du dailūs vyrukai ir keturios grakščios merginos – sušoko „Šeštinį“.

Programa užbaigta visų šokėjų pašoktu šokiu „Pradės aušrelė aušti“. Šokėjų tarpe matėme „Saulės“ jaunimėlį, „Ritmo“ suaugusius, buvusius veteranų grupės „Audros“ šokėjus ir net naujai kooptuotus šokėjus. Padėka Rimai ir Aurelijui Kilbaskams, paruošusiems ir sujungusiems visus į bendrą šokį.

Visiems atlikėjams priklausė didelė padėka už nuotaikingo renginio programą.

Tai buvo gražus Klubo renginys, pasveikinęs sugrįžusius žiemai narius ir svečius.

Lietuvių žinios Nr. 436 inf.

ARGENTINA

Mūsų imigrantų pagerbimas. Lanus miesto savi-valdybės kitataučių bendruomenių sąjunga suruošė šokių festivalį, vykusį lapkričio 18 d., kuriame buvo pagerbiami įvairių bendruomenių seniausi imigrantai.

Atstovaudamas lietuvius, gavo pažymėjimą Marijonas Cikota, mūsų draugijos šokių grupių vadovo tėvas. Sveikiname!

Festivalyje pasirodė veteranų šokių grupę „Gintaras“, vadovaujama Enriko Cikoto.

Alaus šventė. Lapkričio 11 d., sekmadienį mūsų patalpose vyko XXIV-ji Alaus šventė, į kurią susirinko daugybę publikos. Norime pažymėti atvykusias jaunimo grupes iš Urugvajaus „Ažuolyno“ ir iš Tandil miesto „Laisva Lietuva“.

SLA Valdyba reiškia gilią padėką visiems prisidėjusiems prie šio renginio organizavimo, ypač ponai Aidai Kučinskaitei – Vogl už dovanotus meninius darbus.

„Lietuvos aidai“ laimėtoja. „Lietuvos Aidai“ radijo laida buvo apdovanota „Auksinio švyturio“ premija už geriausią bendruomenių radijo programą 2011-2012 metais. (Taip pat buvo laimėjusi apdovanojimą 2005, 2007 ir 2009 m.). Sveikiname Joną Igną Fourment Kalvelį ir jo komandą.

Linkime linksmų švenčių!!! SLA Valdyba sveikina ir linki laimingų Kalėdų ir Naujųjų Metų visiems nariams, draugams, spaudos radijo atstovams, draugijoms, užsienio įstaigoms ir mūsų „Žinių“ skaitytojams. Kartu dėkojame visiems prisidėjusiems prie mūsų veiklos.

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje inf.

JAV LB Archyvų komiteto pirmininkė Dalė Lukienė, Balzeko lietuvių muziejaus savininkas Stanley Balzekas, Jr. ir Balzeko muziejaus bibliotekininkė Irena Pumptienė. *Dalios Cidzikaitės nuotr.*

ČIKAGOJE POSĖDŽIAVO JAV LB ARCHYVŲ KOMITETAS

Š. m. gruodžio 8 dieną Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Čikagoje, įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės Archyvų komiteto posėdis. Jo metu išklausti pranešimai apie nuveiktus darbus, aptarti būsiami projektai.

Lietuvių skautų sąjungos atstovas Šarūnas Rimas sakė, jog skautų sąjunga nusipirko skenavimo aparatą ir naują

kompiuterį ir jog netrukus bus pradėti skautų archyvų skenavimo ir katalogavimo kompiuterinėje sistemoje darbai. Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC) pasidžiaugė centrą pasiekusiais Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) ir Lietuvių moterų federacijos archyvais.

JAV LB Archyvų komi-

tetas pateikė dvi paraiškas Lietuvai (LR Kultūros ministerijai, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai ir Užsienio reikalų ministerijai) dėl dviejų studentų ir dviejų mokslininkų atvykimo dirbti su archyvais ALK'oje ir LTSC.

Archyvų komitetas sutiko prisijungti prie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir LVAT vykdomo projekto surašyti visus už Lietuvos ribų esančius lietuvių archyvinius fondus ir juos įtraukti į Lietuvos elektroninio archyvo informacinę sistemą (E AIS). Archyvų komitetas ragins visas lietuviškas organizacijas, muziejus bei archyvinius

Šventų Kalėdų ir Naujųjų Metų proga

*Sveikiname visus išėivijos
lietuvius ir nuoširdžiai
linkime šventiško džiaugsmo,
ramybės ir taikos. Tebūnie
naujieji metai sveiki, ryžtingi,
paženklinanti bendro darbo darna,
tarpusavio sutarimu ir
pasišventimu betiesiant lietuvy-
bės kelią.*

Clevelando Šv. Kazimiero parapija

Klebonas kun. Joseph Bacevice

Pastoracinė taryba:

Anthony Bacevice

Barbara Grauel

Maria Hoffman

Lenny Kedys

Frank Lucas

Gaja Milevičienė

Susan Milikas

Amanda Multiolienė

Erin Randel

Debra Zeledonis

centrus JAV apibūdinti savo turimus archyvinius fondus (projektas „Klausimynas“).

Susitikimo metu taip pat kalbėta apie pinigų stygių tinkamai archyvų priežiūrai, apie savanorių talką, vėl keltas klausimas dėl vieno centro, kuriame būtų tinkamai saugo-

mi visi JAV lietuvių archyvai, įkūrimo būtinybės.

Posėdžio metu pritarta į Archyvų komitetą įtraukti ir atstovą iš Kanados Lietuvių Bendruomenės. Kitas JAV LB Archyvų komiteto posėdis numatytas 2013 metų kovo pabaigoje.

**LIETUVIŲ RADIJŲ PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

ANTANAS SMETONA TAUTINĖS VIENYBĖS IEŠKOTOJAS

Stasys Yla

Vardai ir veidai mūsų kultūros istorijoje

V.

Geriausiai šiam uždaviniui tiko Smetona, kuris ne kartą kėlė religijos vaidmenį gyvenime ir kunigų nuopelnus lietuvių kultūrai ir tautai.

Smetona ėmėsi šio vaidmens, paskelbdamas straipsnį „Krikščionybė ir politika“ (*Viltis* 1912, N 143). Tai buvo gerai apgalvotas ir drąsus pasisakymas. Jis lietė dalinį religijos išjungimą, tiksliau — **konfesiškumo** išjungimą iš politinės srities, bent iš politinės organizacijos.

Tokia organizacija katalikuose dar neegzistavo, bet buvo besikurianti ir buvo aišku, kad ji remsis krikščioniškosios demokratijos pagrindais. Kol kas tebuvo parengta programa, ir tai buvo atlikę (1904) trys žinomi kunigai, akademijos profesoriai: **Maironis, Jakštas ir Būčys**. Jie nebuvo politikai ir niekad, nei vėliau, nesusirišo su krikščionių demokratų partija. Savo darbą jie atliko kaip teoretikai, žinodami, jog katalikų veikla visur šakojasi bent į ketvertą sričių: religinę, kultūrinę, so-

cialinę ir politinę. Pirmosios dvi Lietuvoje buvo glaudžiai susietos iš senesnių laikų. Pastarosios dvi buvo naujos. Iš jų aktualesnė atrodė socialinė sritis, arba visuomeninė veikla. Su politika katalikams nebuvo skubu, bet skubėjo politiškai organizuoti kitos srovės. Savo programas ir centrus buvo sukūrę socialdemokratai 1896, demokratai-liberalai 1902. Tad ir katalikams atrodė verta turėti bent programines gaires. Praktiškai politinio grupinio katalikų veikimo dar nebuvo. Bet katalikai darėsi jėga savo kultūrine ir visuomenine veikla, kuri, kairiųjų akimis, atrodė vis tiek siekianti politikos. Taip galėjo išsiaiškinti veiksmingą katalikų susiorganizavimą, renkant atstovus į IV Dūmą. Kitas dalykas su neramino kairiuosius, kad katalikai nuo 1906 metų pradėjo organizuoti darbininkus Kaune ir Vilniuje į šv. Juozapo darbininkų draugiją ir Užnemunėje tais pačiais metais ūkininkus į Lietuvių krikščionių draugiją „Žagrė“. 1909 metais katalikai

suorganizavo labai sėkmingą socialinių studijų savaitę Kaune, kurią su kitų talka pravedė garsėjantis sociologas, Petrapilio akademijos **prof. Jurgis Matulaitis**. Kaip kitose srityse, taip socialinėje, katalikai negalėjo nepabrėžti savo esminio prado religijos, ypač dėl to, kad ji tuo metu buvo itin puolama.

Smetona minėtu straipsniu „Krikščionybė ir politika“ labai atsargiai iškėlė klausimą patiems katalikams, ar reikia „konfesinės spalvos“ politikoje? Pirmiausia jis pristatė akcijos-reakcijos padėtį. Girdi, „priešingoji katalikų ir iš viso krikščionių religijai akcija yra iššaukusi Lietuvoje tikinčiosios visuomenės reakciją. Iš vienos pusės stengiamasi spaudoje, draugijose, privačiame ir viešame gyvenime demonstratyviai pabrėžti priešinga bažnyčiai ir jos mokslui pažiūra, o iš antros pusės, ypač paskutiniu metu, imta kovoti su ta visuomenės kryptimi, kaip pavojingu reiškiniu krikščionybei ir jos pamatams. Ta pažiūrų kova įsibrovė ir politikos sritin“.

Smetona pripažino, kad religiją suvėlė su politika patys pirmieji, imdamiesi antireliginės akcijos. Katalikai tik reagavo — gynėsi. Kol gynėsi kultūrinio keliu, atrodė viskas tvarkoj. Bet ar tvarkoj tas nau-

jas reiškinys „kitaip žiūrėti į politikos atstovo privalumus... iš jo reikalauti, kad būtų ne tik geras politikas, bet drauge ir geras katalikas“? (Tai pasireiškė, renkant atstovus į Dūmą). Smetona iškėlė klausimą, kiek gi Bažnyčia yra susieta su politikos gyvenimu?

„Bažnyčia, galvojo jis, tiek susiduria su politika, kiek ši liečia jos teisę. Tuo atžvilgiu ji, rodos, nieko nesiskiria nuo kitų valstybės ar visuomenės įstaigų“. Šalia teisinės pusės, Smetona pripažįsta ir dorinę ir „tiesos principų“ pusę. Besirūpinant išlaikyti abi puses, galys susidaryti pavojus, matomas prancūzuose ir lenkuose. Pirmieji prarado bažnyčiai išviršinę laisvę — „nustojo savo teisių viešame gyvenime“, antrieji prarado vidinę laisvę, nes „religija vergauja tautybei“. **Mes „to dvejojo pavojaus išvengsime atsistoje ant plataus krikščioniškos doros pagrindo“**. Krikščioniškai dorovei priklauso nustatyti ribas, „kiek toumo savo reikalais turime teisės siekti, saugoti ir plėtoti savo tautybę“. Tuo tarpu politikoje, daugiau sveria bendra tautos gerovė, nes tai platesnis reikalas už „bažnyčios reikalą, kuris yra tik viena dalis iš visų tautos reikalų“.

„Nors mes, jo žodžiais, stovime, ant krikščionybės pa-

mato, tačiau politikoj nestengsime ant jo tilpti su visais savo reikalais dėl daugelio priežasčių. Visų pirma dėl to, kad katalikai nevienodai permano politiką. Vieni yra konstitucinės monarchijos, kiti parlamentarizmo šalininkai... Jei politikos organizacija, pabrėžusi savo programoje krikščionybę, norėtų duoti jai tikiybino (konfesinio) pobūdžio, tai ji eitų rungčiomis su bažnyčia ir gal ne kartą jai prieštarautų. Arba galėtų ir taip atsitikti: tokia politikos organizacija nustotų savitumo ir nejučiomis pakliūtų artimon dvasinės vyresnybės priežiūron“...

Smetonai atrodė, kad „konfesinio pobūdžio partija neišliktų sveika Lietuvoje“. Ji „pakenktų ir pačiai Bažnyčiai. Paprastai žemės reikalai yra uoliau ginami, ne kaip dvasios reikalai. Rinkimų karščio įkaintinti, politikos vadai ir rinkėjai ne kartą suprofanuotų ir katalikybę, pasidarę iš jos politikos apsiaustą žemės įgeidžiams vartoti. Visas netaktas, visos klaidos skaudžiu smūgiu kristų Bažnyčios organizacijai, arti sutapusiai su partija, už kurią ji būtų atsakinga ir kaltinama... Konfesinės partijos pobūdis būtų tiesus tiltas į klerikalizmą, kurio ligšiol dar nebuvo lietuviuose ir kurio reiktų vengti, nes jis susilpnintų mūsų tautą“. **(Bus daugiau)**

LOS ANGELES, CA

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ VEIKLA

Šių metų vidurvasaryje mūsų parapijoje lankėsi keturi jauni kunigai: jie visi – klebono Tomo Karanausko kurso draugai iš Lietuvos. Džiugu buvo matyti tuos jaunus sunkiems sielovados darbams pasiryžusius kunigus. Juos labai stebino mūsų visuomenės grupių gausa ir veiklą įvairovė. Kaip prisimename praeityje čia veikė 30 organizacijų, šiandien likę tik pusė. Tokios organizacijos kaip Vaikų Viltis, Lietuvos Dukterys, parapijos choras (vad. Viktoras Ralys), Birutietės, Lietuvos Vyčiai, skautai, meno teatrinės grupės dirba tyliai apskritus metus. Kitos visuomenės dėmesį patraukia savo metiniais renginiais.

Vienas iš didžiausių bendrų renginių, kur dalyvauja visos telkinio grupės, yra *Lietuvių dienos*. Tomis dienomis mes netik grožimės atvykusių grupių menu, bet ir sunkiai dirbame savų organizacijų labui. Savo meną šiais metais rodė vietinės grupės: šokių – Spindulys ir žavusis Retro, dainų – Draugai ir vyrų ansamblis Tolimi Aidai, ir kt. Atvykusios grupės: Dance Duo iš Čikagos, Kristina ir Penketukas iš Kanados, kapela Biru Bir, Avelina Anušauskaitė ir Ruslanas Kirilkinas iš Lietuvos, bei kiti. Jau pavasariui įsibėgėjus viena iš aktyviausių meno grupių *Just millin' aruond* sukvieta visuomenę į **muzikinį-poetinį vakarą, skirtą poeto Bernardo Brazdžionio 105-toms gimimo metinėms**. Ta proga keliose radijo laidose klausytojai girdėjo išlaikytus poeto paskutinių kalbų įrašus. Poeto prisiminimas tęsėsi Menininkų kiemelyje, kur buvo atidengtas jo biustas. Apleistas, mažai naudojamas parapijos kampas, jaunų rankomis ir širdimis su visuomenės parama buvo paverstas į gražiausią meno salą. Prieš 10 metų su mumis atsisveikinusiam poetui pastatytas paminklas, kurį iš akmens iškalė Kauno skulptorius **Gintaris Česūnas**. Šio kiemelio didieji iniciatoriai buvo Justina Brazdžionienė ir Amandas Ragauskas bei architektas dailininkas Sigitas Šniras. Dabar kiemelyje vyksta susitikimai, koncertai ir minėjimai. Veiklioji meno grupė *Just millin' around* neseniai paminėjo veiklos penkmetį.

Nuo vasaros vidurio iki rudens mūsų parapijoje įvyko daug kitų kultūrinių renginių: mūsų šokėjų kelionė į 14-tą tautinių šokių šventę Bostone, Baltijos žmonių masinių veži-

mų į Sibirą 71-ų metinių minėjimas, vėliau – po Lietuvių dienų, parapijos balius ir A. Škėmos 100-ų metinių paminėjimas. Tie visi renginiai – tai meno grupių įdėto darbo ataskaita. Prieš išvykstant į šokių šventę, Spindulio ansamblis parodė visuomenei naujausius išmokus šokių, kuriuos kantriai mokė iškilioji Danguolė Varnienė ir jos mokiniai, dabar šokių mokytojai: Daina Žemaitaitytė, Rita Žukienė, Dana Augutė Scola, Sigitas Barysienė, Regina ir Linas Polikaičiai. Tai didelio prakaito reikalaujantis menas, ir mūsų Los Angeles lietuviško jaunimo darnus šokis Bostone buvo džiugios minutės ir šokėjams, ir mokytojams. Tikimės, kad ir mes galėsime kada nors pasigėrėti tuo nepakartojamu menu, žiūrėdami video ar DVD.

Amerikos Lietuvių Tarybos ALT'os Los Angeles skyriaus (pirm. Algimantas Žemaitaitis) surengtame Sibiro trėmimų minėjime puikų pranešimą paruošė pagrindinis kalbėtojas Kęstutis Reivydas. Koncertą atliko aukšto lygio lietuvių, latvių ir estų meno grupės. Pailsėjęs po triukšmingų Lietuvių dienų, visuomenė buvo pakviesta į metinį parapijos balių, kurio tikslas – lėšos tolimesniems pastatų remontams ir mokyklų išaugusioms išlaidoms padengti. Per 70 metų nei bažnyčia, nei pagalbinės patalpos, nei klasės bei salė nebuvo remontuojami, vamzdžiai surūdiję, stogai prakiuro. Paskutiniaisiais metais remonto darbai labai pabrango. Apie tai renginio metu kalbėjo parapijos komiteto pirmininkas Linas Udrys ir klebonas Tomas Karanauskas. Metinę balius programą atliko pasižymėję aktoriai, *Just Millin' Around* teatro trupės vadovai Justina G. Brazdžionis ir Amandas Ragauskas. Buvo įdomu stebėti, kaip aktoriai svečius pavertė vaidinimo dalyviais: žiūrovai vienas per kitą jėga veržėsi į sceną padėti Agutei ir Vincei (veikalo personažams) įgyvendinti vaidybinį planą. O pabaigoje vaidintojai susimaišė su žiūrovais ir visi labai mielai šoko polką. Netik aukos, bet loterija ir varžybos, kurias pravedė K. Reivydas, davė organizatoriams rimtų pajamų. Didelė visuomenės parama parapijai kaip kultūriniam lietuvių centrui yra garantija, kad čia lietuvių klestės dar ilgai. Nes veiklon vis daugiau pradėjo jungtis jauni. Spalio mėnesio pabaigoje teatrinė grupė „Sezonų pauzės“ (vad. Aleksas Mickus) sukvieta visuomenę į rašytojo Škėmos paminėjimą. Šios grupės aktoriai jautriai skaitė rašytojo eilėraš-

Angelė Bailey, su gėlėmis, kuri JAV Valstybės departamente moko amerikiečius diplomatus lietuvių kalbos, su Lietuvos Respublikos ambasadoriumi Žygimantu Pavilioniu (antras iš dešinės) ir Lietuvos ambasados JAV pareigūnais.

LR ambasados JAV nuotr.

čius. Grupės režisierius-aktoriaus A. Mickus supažindino su A. Škėmos kūriniu „Balta drobulė“, to kūrinio ekranizavimu ir iškilusiomis problemomis. Su visuomenės parama jau nufilmuota daugiau negu pusė veikalo; buvo parodyta keletas filmo ištraukų, padarytų Death Valley, Raudono Liūto restorane, ir kitur. Grupės vadovai A. Mickus ir M. Andriulis kreipėsi į susirinkusius su prašymu ir toliau remti filmavimą. Kaip žinome, filmo statymas yra brangus, ypač šiandieninėmis kainomis. Būtų didelė skriauda visiems, jeigu įdėtos lėšos ir darbas būtų nutrauktas ar atidėtas dėl paramos trūkumo.

Šiais metais iš gyvųjų tarpo išėjo amžinam poilsiui iškilūs visuomenės veikėjai: Algis Raulinaitis, Juozas Venckus, Laima Nijolė Jarašūnienė, 102 metus sulaukęs Antanas Daukantas, Elena Vidugirienė, Bronius Seliukas ir kiti. Jau metai nuo rašytojos Alės Rūtos – Elenos Arbienės, Antano Vosylius ir visų mylimo daktaro Antano Mariaus Nyerges mirties. Jau trys metai kaip garbės generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas, Emilis Sinkys, Nemyra Lembergaitė-Enck paliko nepabaigtus darbus. Mes juos prisimename ir dažnai jų pasigendame visuomenės veikloje.

Regina Gasparonienė

Mieluosius „Dirvos“ skaitytojus, bendradarbius, platintojus, rėmėjus, įstaigos personalą ir visus „Vilties“ draugijos narius Kalėdų švenčių proga nuoširdžiai sveikina ir jiems laimingų 2013 metų linki

“Vilties” Draugijos Valdyba

LIETUVOS ATSTOVYBĖSE PASITINKAMOS KALĖDŲ ŠVENTĖS

Artėjant didžiosioms metų šventėms, Lietuvos atstovybėse organizuojami įvairūs renginiai, į kuriuos susirenka svetur gyvenantys tautiečiai, prisimenamos senosios advento tradicijos, atsidėjama iškiliausiems užsienio lietuviams.

Gruodžio 9 dieną kalėdinės popietės metu **Lietuvos ambasadoje JAV** pasveikinta lietuvių vertėja **Angelė Bailey**, kuriai neseniai įteiktas JAV diplomatinė studijų ir mokymo asociacijos apdovanojimas už ilgametį produktyvų darbą JAV valstybės departamente mokant amerikiečių diplomatus lietuvių kalbos.

Šventėje įvyko ir dar viena iškilmingas renginys – šiuo metu Pensilvanijos sausumos pajėgų koledže studijuojančiam karininkui **Raimundui Vaišnoriui** įteiktas Lietuvos Prezidentės Dalios Grybauskaitės dekretu suteiktas pulkininko laipsnis.

Popietėje, į kurią susirinko apie 100 Vašingtono lietuvių bendruomenės narių ir amerikiečių, savo gamintus šiaudinius šventinius papuošimus pristatė liaudies menininkė Stasė Griganavičiūtė.

Lietuvos atstovybėje Berlyne gruodžio 6 dieną surengta lietuviška advento vakaronė, kurioje prisiminti tūks-

tantmetį siekiantys Lietuvos ir Vokietijos Saksonijos-Anhalto žemės saitai, pristatyti lietuviški advento papročiai, folkloras, surengta lietuviškų rankdarbių, papuošalų ir kulinarinio paveldo produktų mugė.

Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Deividas Matulionis pažymėjo, kad Saksonija-Anhaltas visada bus svarbus Lietuvos partneris, nes būtent šios žemės Kvedlinburgo mieste buvusiam imperatoriškajame moterų vienuolyne rašytame metraštyje – Kvedlinburgo analuose – pirmą kartą paminėtas Lietuvos vardas.

Renginyje dalyvavę šio Vokietijos regiono atstovai akcentavo sėkmingą dvišalį bendradarbiavimą žemės ūkio srityje. Šie glaudūs ryšiai atsispindi ir tradicinėje Kalėdų šventėje, kurią jau šeštą kartą kartu su Lietuvos bei Saksonijos-Anhalto žemės ūkio ministerijomis organizuoja Lietuvos ambasada.

Advento papročius ir dainas renginio dalyviams pristatė tautinių dainų atlikėja Kristina Šyliūtė ir tradiciškai šiame renginyje dalyvaujantis ansamblis „Sutaras“.

Lietuvos ambasados Lisabonoje surengto šventinio vakaro metu su gausiai susirinkusiais Portugalijos lietuvių bendruomenės nariais aptarti tautiečiams aktualiausi praėjusių metų darbai, taip pat diskutuota apie kitų metų projektus. 2008 metais įsteigta Portugalijos lietuvių bendruomenė vienija apie keturias dešimtis narių. Iš viso šalyje gyvena apie 500 Lietuvos piliečių.

Lietuvos ambasadorius Stokholme **Eitvydas Bajarūnas Švedijos** Vesteroso miesto lietuvių bendruomenės kvietimu gruodžio 9 d. dalyvavo surengtoje Šventų Kalėdų ir Naujųjų metų šventėje. **LR URM inf.**

Nuotraukoje R. Emanuel ir M. Gudyno pasitarimo akimirka.

Patrick Pyszka nuotr.

LR GENERALINIS KONSULAS ČIKAGOJE SUSITIKO SU MIESTO MERU

Lapkričio 29 d. LR generalinis konsulas Marijus Gudynas susitiko su Čikagos miesto meru Rahm Emanuel. Susitikimo metu buvo aptartos Čikagos ir Vilniaus bendradarbiavimo tarptautinėje susigiminiavusių miestų programoje galimybės, kalbėta apie R. Emanuel galimą vizitą į Lietuvą, taip pat apie galimybes bendrai paminėti JAV ir Lietuvos didvyrių S. Dariaus ir S. Girėno, pirmųjų gabenusių oro pašta, skrydžio per Atlantą 80-mečio sukaktį.

„Sveikinu atvykusį generalinį konsulą Marijų Gudyną ir džiaugiuosi galėdamas tęsti ir stiprinti dviejų miestų bendradarbiavimą“ sakė meras Rahm Emanuel. „Ši

partnerystė skatina abipusius ekonominius ryšius bei tar nauja Čikagos, kaip globalios ekonomikos centro, įvaizdžio puoselėjimui. Čikaga didžiuojasi, jog čia gyvenanti lietuvių bendruomenė praturtina miesto gyvenimą ir istoriją, bei tikisi dar daugelio progų bendradarbiauti.“ R. Emanuel pabrėžė, kad siekia ryšio tarp Vilniaus ir Čikagos palai kymo bei tolesnio bendram ekonominiam augimui būtino dialogo skatinimo. Per pastaruosius trejus metus eksportas iš Čikagos į Lietuvą išaugo 82 procentais, o iš ten į Čikagą 72 procentais.

Susitikimo metu generalinis konsulas M. Gudynas atkreipė mero dėmesį, jog at-

einantys 2013 metai Lietuvai bus svarbūs ir atsakingi, kadangi ji pusę metų stovės prie ES Tarybos vairo, bei pasiūlė, kad tai būtų puiki proga aplankyti Vilnių. Diplomatas taip pat informavo, kad kitais metais bus švenčiama 80-ties metų S. Dariaus ir S. Girėno transatlantinio skrydžio sukaktis, ir pasiūlė ją minėti kartu. Susitikime sutarta 2013 metais LR Generaliniam konsulatui ir Čikagos miestui surengti bent kelis bendrus renginius.

Konsulas pasveikino tą dieną gimtadienį šventusių merą bei perdavė jam lietuviškų suvenyrų rinkinį.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

PAŽADĖJO PARAMĄ GRUZIJAI

Naująjį Lietuvos užsienio reikalų ministrą Liną Linkevičių gruodžio 14 d. telefonu pasveikino Gruzijos Užsienio reikalų ministerijos vadovė Maja Pandžikidzė, ministrai sutarė dėl pirmojo susitikimo datos.

Pasak URM, pokalbio metu L. Linkevičius paminėjo, kad Lietuva remia Gruzijos europinės ir euroatlantinės integracijos siekius ir pabrėžė tolesnio reformų Gruzijoje įgyvendinimo svarbą.

„Ministrai sutarė susitikti

2013 metų sausio 11 dieną, kai Lietuvoje vyks kasmetinis neformalus Europos ir Šiaurės Amerikos tarptautinės ir saugumo politikos ekspertų „sniego susitikimas“, - rašoma ministerijos pranešime.

Jame kaip viešnia dalyvaus ir Gruzijos užsienio reikalų ministrė. URM teigimu, jos apsilankymo metu planuojama pasirašyti Lietuvos ir Gruzijos chartijoje dėl europinės ir euroatlantinės integracijos numatytą kasmetinį veiklos planą

2013-iesiems.

Buvęs krašto apsaugos ministras ir buvęs Lietuvos ambasadorius NATO bei Baltarusijoje socialdemokratas L. Linkevičius ministro priesaiką davė gruodžio 13 d. URM vadovo poste jis pakeitė konservatorių Audronių Ažubalį. **LRT**

SUSTABDYTĄ FINANSAVIMĄ GALIMA VERTINTI KAIP SPAUDIMĄ

Už mokesčius atsakingas Lietuvos deleguotas eurokomisaras **Algirdas Šemeta** sako, kad laikinai sustabdytą finansavimą didžiausiam Ignalinos atominės elektrinės uždarymo projektui galima vertinti kaip papildomą spaudimą įgyvendinti projektą.

„Tas sustabdymas yra laikinas - kol bus susitarta. O jeigu vis dėlto nepavyktų susitarti, tai procedūros numato, kad lėšos - jei pavyzdžiui, būtų nutrauktas kontraktas - galėtų būti panaudotos kitiems projektams Ignalinos atominės

elektrinės uždarymo programos rėmuose finansuoti. Šiuo atveju šį sustabdymą galima interpretuoti kaip papildomą spaudimą susitarti ir įgyvendinti projektą“, - gruodžio 14 d. po susitikimo su premjeru Algirdu Butkevičiumi Vilniuje žurnalistams sakė A. Šemeta.

Donorų konferencija gruodžio 13 d. nusprendė sustabdyti finansavimą Ignalinos atominės elektrinės uždarymo projektui B1, kurį įgyvendina Rusijos kapitalo Vokietijos įmonė „Nukem“ kartu su kitos šalies įmone GNS. **ELTA**

LIETUVA IR PASAULIS

Naujasis Lietuvos užsienio reikalų ministras socialdemokratas Linas Linkevičius viceministru paskyrė partijos bendražygį, diplomata Nerį Germaną, sakė diplomatai. 66 metų N. Germanas 1992-1996 metais buvo Seimo narys su tuometine Lietuvos demokratine darbo partija, vėliau dirbo prezidento Algirdo Brazausko patarėju, ambasadoriumi Suomijoje ir prie Europos Tarybos, paskutinius kelerius metus dirbo Vilniuje Užsienio reikalų ministerijoje.

Lietuvos Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas į pirmąjį susitikimą pakvietė Lietuvoje reziduojančius užsienio valstybių diplomatus. Susitikime taip pat dalyvavo ir sveikinimo žodį ambasadoriams tarė Seimo pirmininko pavaduotojai Irena Degutienė, Gediminas Kirkilas, Algirdas Sysas. Seimo pirmininkas padėkojo užsienio valstybių ambasadoriams už naujos kadencijos Seimui bei jam asmeniškai skirtus sveikinimus.

Kalbėdamas apie Lietuvos vidaus politikos aktualijas bei svarbiausius Seimo laukiančius darbus Seimo pirmininkas akcentavo, jog „Lietuva, kaip ir kitos Baltijos valstybės, buvo stipriai paliestos 2008 metų finansinės krizės, dabar ekonomika palaipsniui atsigauna, todėl turime atsigręžti į žmogų. Mūsų valdančioji dauguma aiškiai deklaruoja tikslą - eiti gerovės valstybės kūrimo keliu“. V. Gedvilas akcentavo, jog svarbiausios Lietuvos užsienio politikos kryptys išlieka tos pačios: **narystė Europos Sąjungoje ir NATO**, glaudus transatlantinis bendradarbiavimas ir geri santykiai su kaimyninėmis šalimis. „Esu įsitikinęs, kad kitąmet mūsų laukiantį pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai išnaudosime kaip progą sustiprinti Lietuvos matomumą Europos Sąjungoje. Esu tikras, kad Lietuva atsakingai ir garbingai įgyvendins šią jai patikėtą užduotį, siekdama visų ES piliečių gerovės bei saugios ir modernios Europos“, - sakė Seimo pirmininkas.

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis gruodžio 13 d. JAV senatoriaus John McCain kvietimu dalyvavo pirmajame McCain instituto renginyje Arizonos valstijos sostinėje Phoenix. Oficialus McCain instituto („The McCain Institute for International Leadership“) atidarymas aukščiausiu lygiu numatomas 2013 m. balandžio mėn. Sedonoje (Arizonos valstija) - tikimasi, kad Sedonos forumas taps kasmetiniu tarptautiniu vadovų susitikimu. McCain institutas veiks kaip Arizonos universiteto dalis su pagrindine atstovybe Vašingtone. Senatorius McCain paprašė ambasadoriaus perduoti Lietuvos žmonėms jo pagarbą, sakdamas, kad laiko Lietuvą „laisvės ir demokratijos pavyzdžiu“, ir paprašė tęsti Lietuvos pastangas skleisti laisvės ir demokratijos idėjas regione bei pasaulyje. Senatorius prisiminė savo paskutinę kelionę į Lietuvą š.m. pradžioje ir išreiškė norą apsilankyti Lietuvoje busimo pirmininkavimo ES metu.

Ž.Pavilionis, Lietuvos ambasadorius JAV gruodžio 13 d. Arizonos valstijos sostinėje Phoenix tarėsi su šio miesto meru Greg Stanton, su kuriuo aptarė bendradarbiavimo galimybes. Phoenix meras perdavė ambasadoriui pageidavimą su Lietuvos sostine sudaryti bendradarbiavimo sutartį. **LR URM inf.**

TAUPA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

LINKI VISIEMS SAVO NARIAMS

ŠVENTŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ 2013 METŲ!

Kviečiame visus lietuvius tapti „TAUPOS“ nariais, priklausyti stipriai lietuviškai finansinei įstaigai.

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 Tel. 481-6677

KULTŪROS KRONIKA

Iš kairės į dešinę: Cooper Union galerijos prezidentas Jamshed Bharucha, LR Generalinio konsulato New York III sekretorė Laura Žiliajevaitė, Vilniaus miesto vicemeras Jaroslav Kaminski, LR Generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas, Lietuvių Bendruomenės New York apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius Valdas Klimantavičius.

Collin Todd nuotr.

LIETUVIŲ MENININKO
JURGIO MAČIŪNO PARODA

2012 m. gruodžio 11 d. vakarą New York visuomenę pritraukė lietuvių menininko, Fluxus judėjimo koordinatoriaus Jurgio Mačiūno parodos „Bet kas gali pakeisti meną. Mačiūnas Soho“ atidarymas New York Cooper Union galerijoje. Paroda atidaryta Vilniaus miesto savivaldybės, Lietuvos Generalinio konsulato New York, Jono Meko vizualiųjų menų centro ir Cooper Union meno mokyklos pastangomis, minint Fluxus judėjimo penkiasdešimtmetį. „Jurgis Mačiūnas pakeitė supratimą apie tai, kas yra menas. Būtent jis pradėjo New York Soho rajono atgaivinimą ir įnešė naujovių į meno kultūrą. Labai džiaugiamės, kad Mačiūno paroda atidaryta būtent New York, o šio menininko dva-

sia stipriai jaučiama ir Vilniuje. Kviečiame visus apsilankyti ir Vilniuje!“ – savo sveikinimo kalboje sakė Lietuvos Generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas.

Parodos atidaryme taip pat dalyvavo Vilniaus savivaldybės vicemeras Jaroslav Kaminski, savivaldybės administracijos direktorius Valdas Klimantavičius, New York Lietuvių Bendruomenės apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė, Cooper Union galerijos prezidentas Jamshed Bharucha, Jono Meko Vizualiųjų menų centro direktorius Kristijonas Kučinskas, parodos kuratorė Astrid Schmidt Burkhard, New York meno ir kultūros visuomenės atstovai.

Jurgis Mačiūnas (1931-

1978) lietuvių kilmės menininkas, architektas, dizaineris, vienas iš Fluxus judėjimo pradininkų, paskyręs save Fluxus pirmininku. Fluxus (lot. *flux* ‘tekėjimas’) – 7-ame XX a. dešimtmetyje susikūręs tarptautinis menininkų, kompozitorių, architektų ir dizainerių judėjimas, eksperimentavęs ir ieškojęs galimybių sujungti įvairias menines technikas ir disciplinas, siekęs atsitiktinumo, nuotykių, atmetęs heroizmą ir su menu siejamą verslą. Jurgio Mačiūno parodoje „Bet kas gali pakeisti meną. Mačiūnas Soho“ eksponuojami retai rodyti Fluxus judėjimo darbai, o taip pat ir ankstyvieji Mačiūno darbai ir jo menininkų apgyvendinimo New York Soho rajone planai. Paroda New York Cooper Union galerijoje veiks iki 2013 m. vasario 2 d.

Laura Žiliajevaitė

NACIONALINĖS PREMIJOS LAIMĖTOJAI

Skulptorius **Vladas Vildžiūnas**, literatūrologas ir semiotikas **Kęstutis Nastopka**, scenografas ir lėlininkas **Vitalijus Mazūras**, architektas **Eugenijus Miliūnas**, vizualaus meno kūrėjas **Žilvinas Kempinas**, dirigentas **Modestas Pitrenas** – šie meno žmonės gruodžio 10 d. paskelbti nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatais.

Vladas Vildžiūnas įvertintas už viso gyvenimo nuopelnus, Kęstutis Nastopka – ne tik už mokslinį, bet ir už kūrinio suvokimo meną. „Jis į literatūrą žvelgia labai plačiai, analizuoja juos ir kino ar dailės kūrinių kontekste, tai retas atvejis“, – sakė komisijos, rinkusios laureatus, pirmininko pavaduotojas Stanislovas Žvirgždas.

Vitalijus Mazūras sukėlė tikrą perversmą lėlių teatre. Jis taip pat įvertintas už etninės kultūros puoselėjimą, pastatė „Juratę ir Kastytį“. Už Žalgirio

ir Šiaulių arenų projektus laureatu paskelbtas architektas Eugenijus Miliūnas, anot komisijos, gražiai sujungęs pastatus su aplinka, suradęs erdvių proporcijas.

Žilvinas Kempinas, 43-ųjų New York gyvenantis kūrėjas, žinomas kaip minimalistinis menininkas. „Užsienyje gerai žinomo menininko darbai kabo šalia P. Picasso kūrinių, tik gal ne visi lietuviai tai žino“, – kalbėjo S. Žvirgždas. Modestas Pitrenas laureatu paskelbtas už šiuolaikines muzikos interpretacijas bei lietuviškos kultūros sklaidą.

Komisija posėdžiavo keturis mėnesius, o darbą baigė gerokai po darbo valandų. „Tai – sunkus ir varginantis darbas, kupinas teigiamo streso – vertindami suprantame, kiek iškilų kultūros žmonių turime“, – teigė S. Žvirgždas.

Už nacionalinės premijos slenksčio liko tokie visuo-

meni gerai žinomi kūrėjai, kaip teatro, kino, televizijos aktorius Donatas Banionis, režisierius Algimantas Puipa, „Ažuoliuko“ choro dirigentas, kompozitorius Vytautas Miškinis, literatūros kritikas Valentinas Sventickas, poetas ir vertėjas Vladas Braziūnas.

Kai kurių iš jų kandidatūros, pavyzdžiui, aktoriaus Donato Banionio, teikiamos jau ne vienerius metus. „Kodėl premijos negavo vienas ar kitas meno veikėjas, komisijos klausiami kasmet, prieštaravimų bus visada“, – neslėpė S. Žvirgždas.

Komisija ne vien posėdžiavo, bet ir žiūrėjo bei analizavo menininkų kūrybą. Iš 40 kandidatų pirmiausia atrinkta 12, iš jų – 6. Anot komisijos, didelių nesutarimų šiemet nebuvo. „Nesutapo vos keli balsai“, – neslėpė komisijos pirmininką pavadavęs fotomenininkas.

Nacionalinės premijos laureatus šiemet rinko literatūrologas Mindaugas Kvietkauskas,

fotomenininkas Stanislovas Žvirgždas, rašytojas Donaldas Kajokas, dirigentas Juozas Domarkas, skulptorius Robertas Antinis, menotyryninkė Lolita Jablonskienė, architektas Saulius Juškys, kompozitorius Algirdas Martinaitis, teatrologė Irena Veisaitė ir kino režisierius Audrius Stonys. Komisijai vadovavo istorikas Alfredas Bumblauskas.

Nuo 1989 metų Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos kasmet teikiamos už reikšmingiausius pastarųjų

7 metų Lietuvos ir Pasaulio lietuvių bendruomenės menininkų sukurtus kūrinius, viena premija taip pat gali būti skiriama už viso gyvenimo indėlį į kultūrą ir meną.

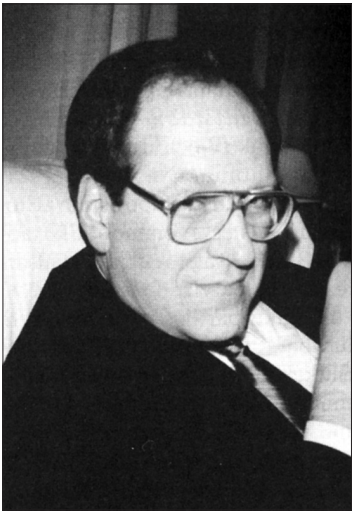
Kasmet teikiama ne daugiau kaip šešios Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos, kurių kiekvienos dydis – 104 tūkst. Lt. Šių metų Nacionalinės kultūros ir meno premijų laureatus prezidentė Dalia Grybauskaitė apdovanos 2013 m. vasario 16-ąją.

Akvilė Adomaitytė, lrytas.lt

*Mano draugams ir artimiesiems,
taip pat „Dirvai“, jos bendradarbiams,
skaitytojams ir rėmėjams –
nuoširdžiausi
šv. Kalėdų sveikinimai ir
sveikų, laimingų Naujųjų Metų!*

Rūta Sakienė

A.† A. PIANISTAS ANTANAS A. SMETONA 1939. I. 23 – 2012. XII. 1

Antanas A. Smetona mirė po ilgos, neišgydomos ir skausmingos ligos. Dievo malonės ir velionio tvirtos valios dėka jo kelionė žemėje buvo ilgesnė nei tikėtasi. Pagal gydytojų prognozę, jis su šiuo pasauliu turėjo atsiskirti prieš septynis mėnesius. Šio straipsnio autoriui dažnai lankant ligonį, nebuvo galima nepastebėti didelių pasikeitimų į neigiamą pusę. Prieš velionio ligą ir jos metu, Antano brolis Vytautas (taip pat pianistės motinos Birutės globoje subrendęs pianistas) nuoširdžiai, su meile rūpinosi sergančiu broliu. Tai nenuostabu, nes jis tokį pasiukojantį rūpestį parodė besirūpindamas ir mama jos senatvėje.

Visų mūsų gyvenimas prasideda gimimu. Gyvenimo aplinkybės kartais mus skiria, o kartais jungia, suartina kaip šeimos ryšiai ar tautybė – lietuviškumas. A. a. Antanas gimė Paryžiuje, Juliaus ir Birutės (Nasvytytės) Smetonų šeimoje. Jo senelis buvo pirmasis Lietuvos Respublikos prezidentas Antanas Smetona. Vėliau šeima padidėjo: gimė broliai Juozapas ir Vytautas. Susidėsčiusios aplinkybės lėmė, kad prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, gresiant grobuoniškiems komunistinės USSR kėslams ir mirčiai, prezidentas Antanas Smetona su žmona Sofija, sūnum Julium, marčia Birute ir dviejų metų anūku Antanuku 1940 metais turėjo palikti Lietuvą. Tai buvo pirmoji šios šeimos tragedija. Šeima apsi-stojo JAV, Cleveland, Ohio. Gyvendamas Amerikoje, prez. Antanas Smetona, daug keliavo lankydamas JAV lietuvių telkinius ir aiškin-damas komunizmo grėsmę ne tik Lietuvai, bet ir pasauliui. Dauguma nuoširdžiai jį priėmė ir jo pastangas rėmė, tačiau buvo ir tokių, komu-nizmo apakintų žmonių, kurie stengėsi jo veiklą sutrukdyti. Antroji Smetonų šeimos tra-gedija įvyko netikėtai mirus

prez. Antanui Smetonai 1944 m. sausio mėn. 9 d.

A. a. velionis Antanas A. Smetona pianisto karjerai ruoštis pradėjo dar vaikystėje, pianistės mamos globoje. 1935 m. jį baigė Kauno valstybinę konservatoriją, o 1937-1939 metais tobulinosi Paryžiuje. Ji ir įdiegė Antanui tą fortepijono muzikos drausmę ir įgūdžius, kurie vėliau atvėrė daug koncertinių šalių durų. Savo pasirinktoje profesijoje velionis pasiekė daug, nors sunkiu menininko keliu žengiant buvo ir kliūčių ir asmeniškų nesėkmių. Kad pianistas buvo tikras menininkas įrodo ir šie faktai: 1961 metais jis gavo baka-lauro laipsnį Mannes College of Music (New York), 1963 metais įsigijo magistro laipsnį garsioje Julliard School of Music (New York), gavęs Fullbright Grant 1963-1966 m. studijavo Vokietijoje, kur vėliau jam buvo paskirta German Academic Grant. Antanas A. Smetona plačiai koncertavo su žymiais orkestrais užsienyje bei JAV, įskaitant ir renginius lietuvių telkiniuose. Įvairiose mokyklose jis dėstė fortepijoną ir turėjo savo privačią fortepijono studiją. Kai kurie jo studijos auklėtiniai ir dabar dirba muzikos srityje, atspindėdami gabaus mokytojo įtaką.

Atsisveikinimas su velioniu įvyko gruodžio 6 d. Schulte & Mahon-Murphy laido tuvių namuose, Lyndhurst, Ohio. Gruodžio 7 d. už velionį buvo aukojamos (lotynų kalba) iškilmingos *Requiem* mišios (Solemn High Requiem Mass) Immaculate Conception bažnyčioje, Clevelande. Jas atnašavo benediktinų kun. Bede Kotlinski, padedamas dviejų kunigų ir trijų akolitų. Pamokslą pasakė bažnyčios klebonas kun. Frank Godic. Vargonavo šios parapijos choro vedėjas kun. John Hayes, studijavęs Cleveland Music School Settlement mokykloje ir ten susipažinęs su velionio mama Birute Smetoniene, kuri tuo metu ten mokytojavo. Po Mišių velionis buvo nulydėtas į Visų sielų (All Souls) kapines Chardon, Ohio ir po apeigų lotynų kalba prie kapo ir maldų anglų kalba ten palaidotas. Jis ilsisi tarp jo senelių, prez. Antano Smetonos ir jo žmonos Sofijos mauzoliejaus ir jo tėvų, Juliaus ir Birutės Smetonų, kapų.

Algirdas V. Matulionis

MIRĖ ANTANAS RUDIS

Gruodžio 10 d., eidamas 102 metus, mirė Monee miestelyje Antanas Juozas Rudis - katalikiškos veiklos uolus puoselėtojas ir dosnus lietuviškos veiklos rėmėjas, inžinierius, pramonininkas, visuomenės veikėjas. Gimė 1911 m. sausio 14 d. Čikagoje. Mokėsi Tilden Technical High School. 1935 m. bakalauro laipsniu baigė Illinois Institute of Technology. Nuo 1935 m. dirbo plieno pramonėje - buvo „John O'Leary“, vėliau - „Kelly“ bendrovės plieno pramonės prekybos ir gamybos skyriaus vedėjas. 1942 m. įsteigė savo plieno gaminių įmonę „Rockwell Engineering“. Nuo 1943 m. Amerikos lietuvių tarybos (ALT) centro valdybos narys ir pirmininko Leonardo Šimučio pavaduotojas, 1965-1967 m. - šios organizacijos pirmininkas. 1950-1955 m. Lietuvių prekybos rūmų pirmininkas. 1954 m. JAV LB tarybos narys. 1955-1956 m. BALF'o direktorius. 1957-1959 m. ir 1961-1964 m. Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos centro valdybos pirmininkas, ilgametis Lietuvių katalikų spaudos draugijos direktorius. 1986 m. išrinktas Lietuvos krikščionių demokratų partijos centro komiteto pirmininku.

Kaip statybos komitetų pirmininkas rėmė Maria High School, Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios, „Draugo“ pastato ir marijonų vienuolyno, Šv. Kryžiaus ligoninės, Jaunimo centro, Šventos Šeimos senelių prieglaudos statybas. Savo lėšomis išleido vadovėlių lituanistinėms mokykloms. Įsteigė ir vadovavo radijo laidai „Lithuanian Radio Forum“.

Savo pažintis panaudojo Lietuvos laisvinimo reika-

Antanas J. Rudis

lams: nuo 1953 m. buvo JAV Kongreso Kersten komiteto specialusis patarėjas ir ALT'o įgaliotinis (su JAV Kongreso atstovu Charles J. Kersten 1954 m. vyko į Europą tirti SSRS agresijos Baltijos kraštuose). 1945 m. dalyvavo JAV delegacijoje Jungtinėse Tautose dėl Lietuvos okupacijos panaikinimo, 1957 m. Lietuvos reikalais lankėsi pas Vokietijos užsienio reikalų ministrą.

1954 m. iš arkivysk. Juozapo Skvirecko Austrijoje gavo pavedimą saugoti Popiežiaus Pijaus XII bulę apie šv. Kazimiero paskelbimą Lietuvos jaunimo globėju ir ją perduoti Lietuvai.

Bulę atvežė į Vilnių ir 2001 m. kovo 4 d. Arkikatedroje perdavė kardinolui Audriui J. Bačkiui. Drauge su amb. Antanu Dambrava pasirinko, kad Kersten komiteto dokumentai „Baltijos valstybių užgrobimo byla“ (išleista 1972 m. New York) būtų išleisti ir Lietuvoje (1997 m. Kaune).

Savo ir žmonos Marijos Juozaitytės-Rudienės lėšomis 2001 m. Vilniuje išleido I Lietuvos statuto (1529 m.) vertimą į lietuvių, anglų ir lotynų kalbas, įsteigė dvi kasmetines stipendijas Statuto studijoms. Popiežiaus Jono Pauliaus II 1987 m. apdovano-tas Šv. Grigaliaus ordinu. 2003 m. įteiktas Vytauto Didžiojo ordino Komandoro kryžius. Už Lietuvos vardo garsinimą JAV ir išėivijoje apdovanotas Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklų „Lietuvos diplomatijos žvaigždė“.

Marija ir Antanas Rudžiai nuo pat pradžios, kai 1956 metais įsisteigė Lietuvių Operos Čikagoje vienetas, buvo tikrieji mecenatai, paaukoję tūkstančius tūkstančių dolerių operos spektaklių išlaidoms sumažinti. Jie padėjo išleisti ir Kazimiero Banaičio „Jūratė ir Kastytis“ operos klavyrą ir neapsiribojo vien tik Operos rėmimu, bet aukodavo ir daugeliui kitų su mūsų kultūra susijusių reikalų. „Dirvos“ inf.

Su dideliu liūdesiu pranešame,
kad lapkričio 30 dieną, sulaukęs 103 metus,
mirė buvęs
Lietuvos kavalerijos kapitonas

A.† A.

VLADAS ŽIDŽIŪNAS

Velionis buvo palaidotas Holy Savior kapinėse,
Bethlehem, PA, šalia mylimos žmonos Marijos.

Nuliūdusi šeima

Buvusiam Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Clevelando skyriaus valdybos nariui

A.† A.

ANTANUI A. SMETONAI

pabaigus šios žemės kelionę, užuojautą reiškiamo žmonai Lois, dukroms Valerie su vyru Michael Running ir Claudia Smetona; broliui Vytautui ir žmonai Catherine, sūnėnams ir dukterėčioms vienuolei Gertrude Marie, Joseph, John, Paul, Theresa, Peter ir Ann Marie Smetona ir visiems artimiesiems.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius

RENGINIŲ KALENDORIUS

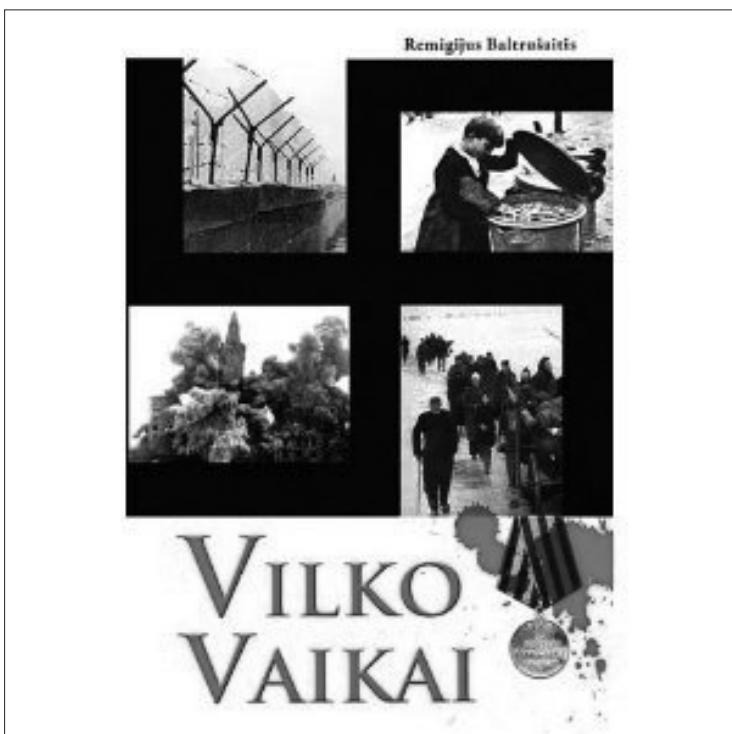
GRUODŽIO 31 d., pirmadienį, 8:30 v.v. Naujų Metų sutikimas Lietuvių namuose. Gros žymi muzikinė grupė, šventinė vakarienė, šokiai, žaidimai, loterija. Bus vaikų priežiūra. Dėl užsisakymų bei informacijos kreiptis į Virginiją Motiejūnas, tel. 1-216-289-0608 arba lb.cleveland@yahoo.com.

Rengia Clevelando Bendruomenė

2013 m.

BALANDŽIO 6 d., šeštadienį Šv. Kazimiero parapijos Atvirkštinės loterijos vakaras vyks Lietuvių namuose. Laikas bus paskelbtas vėliau.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Remigijus Baltrušaitis „Vilko vaikai“, dvi knygos, arba du tomai. Prarasto gyvenimo istorijos. Psichologinis trileris. Išleido „Agatha Press“, Londone. Kenigsbergas - ašarų, siaubo, baisaus košmaro, pralieto kraujo, kapų ir žudynių miestas. Prievartos miestas, kurį nusiaubė rusai. Jo žlugimas - Kenigsbergo Holokaustas, į kurį, deja, visas pasaulis nuspjovė, rašo autorius. Siaubingo gyvenimo istorija prasideda lemtingais 1944 metais Rytų Prūsijoje, Kenigsberge, kai į tą kraštą veržėsi rusų armija. Pėdsakais veda skaitytoją autorius iki atmintinų 1991-ųjų metų. Įtemptas psichologinis siužetas, netikėti įvykiai, pradėjus skaityti nebeleidžia atitrūkti nuo skaitymo, ypač, kai vokiečių vaikai badauvo, ieškojo maisto griuvėsiuose, kai rusai iš vokiečių namų plėšė viską, ir gabeno į Rusiją. „Prabėgo tik keturi mėnesiai, kai rusai okupavo Karaliaučius, bet kaip pasikeitė. išbadėję rusai, net kariškiai, šmirinėjo po tuos

pačius griuvėsius ir su vokiečiais ieškojo maisto.“ Vaikai užšokę ant traukinio laiptelių ir bent tokiu būdu atsidurs sočioje ir turtingoje Lietuvoje, ten daug duonos, mėsos, sūrinių ir pieno“. Tie vokiečiai buvo pavadinti vilko vaikais, kuriuos lietuviai priėmė, globojo ir užaugino.

Romano fabula sukurta, remiantis tikrovės faktais apie vadinamųjų Vilko vaikų, vokiečių, kurie po karo iš Karaliaučiaus krašto būriais klaidžiodavo po Lietuvą, išbadėję, nuskurę. Bet autorius nesiriboja jų skaudžiais ir sudėtingais likimais, kurių tėvai buvo rusų nužudyti ar išvežti į Sibirą, bet rašo ir apie 1944 - 1991 metų laiko tarpsnį, kuriame atsispindi viso XX amžiaus Vilko vaikų sulaužytas dvasinis gyvenimas. Daugelis jų baigė mokslus ir liko Lietuvoje.

Autorius knygos pradžioje cituoja tris pareiškimus:

Antrasis pasaulinis karas parodė Europą Ivanui ir Ivanų - Europai.

Winston Churchill, Didžiosios Britanijos premjeras

Kol mes nežinome visų,

IŠKILIAM SANTA MONIKIEČIUI ANTANUI DAUKANTUI

Birželio 9-ąją dieną suėjo 102-tas gimtadienis! Gaila, bet lapkričio 17 dieną Dievulis pasišaukė jo sielą.

Garbaus amžiaus sulaukęs Antanas Daukantas pasižymėjo labai aktyvia veikla Los Angeles lietuvių visuomenėje. Rašyti apie šį, daug lietuvių visuomenei nusipelnusį asmenį, nėra lengva. Maždaug prieš trisdešimt metų Los Angeles Antano Skiriaus leistame „Lietuviai Amerikos Vakaruose“ žurnale, buvo atspausdintas nedidelis Valerijos Baltušienės straipsnelis apie Antano ir Emilijos Daukantų šeimą, kurie tuo metu, šventė 50-ties metų sukaktį.

Šiandieniniame rašinyje naudotasi kai kuriomis detalėmis iš laikraščio „Lietuviai Amerikos Vakaruose“.

Antanas Daukantas gimė Amerikoje 1910-ais metais. Prieš I-ąją pasaulinį karą su tėvais grįžo į Lietuvą, kur baigė mokslus, aktyviai įsijungė į Šaulių veiklą, reikėsi spaudoje. 1930 metais Antanas apsigyveno Bostone, kur pradėjo savo švietėjišką veiklą: įsteigė lietuvišką mokyklą Cambridge, Mass., bendradarbiavo laikraštyje „Darbininkas“, dešimtį metų buvo Amerikos Lietuvių Romos Katalikų ALRK New England federacijos pirmininku, vėliau dalyvavo Piliečių, Sandaros ir Kazimieriečių sąjungose. II-jo pasaulinio karo metais ir po karo rinko aukas, maistą ir drabužius BALF'ui, siuntė pabėgėliams į Vokietijos lagerius, į Lietuvą ir išvežtiems į Sibirą.

Jo žmona Emilija, panašiai kaip jis, gimė Amerikoje, buvo parvežta į Lietuvą, o paaugusi vėl sugrįžo į Ameriką. Bostone jie susipažino, apsivedė ir susilaukė sūnaus Frederiko ir dukters Danutės (Danutė ištekėjo už Vitalio Lemberto). Gyvenimas tėvams nebuvo

kurie tapo teroro aukomis, vardų, neturime teisės pamiršti to, kas įvyko.

Will Brandt, buvęs Vokietijos kancleris

Nėra nieko, kas vokiečiuose būtų be kaltės - nei tarp gyvųjų, nei tarp mirusiųjų. Raudonarmiečiai, šventai vykdykite draugo Stalino nurodymą, ir sumindžiokite fašistinį žvėrį jo urve. Sulaužykite germaniškųjų moterų rasių pasididžiavimą. Pasiimkite jas sau kaip savo teisėtą grobį. Žudykite, narsieji raudonarmiečiai!

Ilja Erenburg, rusų rašytojas

lengvas: abu sunkiai dirbo savo parduotuvėlėje, kur maisto produktus ir ledus pristatydavo arklų tempiamuose ratuose. Ne tik vaikus išmokino lietuviškai kalbėti, bet ir anūkėles Brigitą ir Audrą Lemberaites; visus leido į lietuvišką mokyklą, mokė mylėti lietuvišką meną, jos istoriją ir kultūrą. Atrodo keista, kad Amerikoje gimęs Antanas Daukantas taip atsidavusiai visą gyvenimą dirbo lietuviškose šaulių organizacijose, visada dosniai rėmė lietuvišką spaudą.

Turbūt mažai kas žino, kad Antano senelio brolis buvo didysis Lietuvos istorikas Simonas Daukantas. Iš savo prosenelio paveldėjęs nepaprastą meilę Lietuvai, jis iki šiol saugo ir turbūt turi vienintelį egzempliorių Simono Daukanto „Lietuvos istorija nuo seniausių Gadynių iki Gedimino DLK“. (Perspausdinta 1893 m. Plymouth, Pa). Pats jubilatas yra pasakojęs, kad jo tėvas, grįždamas iš Lietuvos, parsivežęs tai, ką labiausiai vertino: lietuviškų knygų, jų tarpe savo prosenelio knygą, ir senų lietuviškų paveikslų. Parsivežė tai, ką labiausiai mylėjo. Tos relikvijos tebesaugomos iki šiol.

Antanas Daukantas sunkiu darbu užsitarnavo ramią ir sočią senatvę. Jis domėjosi politika, skambiai reagavo į TV pranešimus apie viską: šių dienų įvykius, mokslą ir istoriją. Jis pats paruošdavo reikalingus dokumentus mokesčiams ir pats tvarkydavo savo daugiabučio namo reikalus. Mėgo žaisti proanūkų atneštu delne telpančiu kompiuteriuku: palengva surinkdavo raides G-I-N-T-A-L-I-Š-K-Ė-S ir linksmi juokdavosi, kai ekrane pasirodo jo vaikystės miestelio stogai, kuriuos jis paliko prieš maždaug aštuoniasdešimt metų.

Aš su Daukantų šeima susipažinau Bostone prieš 57 metus, kai aš draugavau ir vėliau apsivedžiau su jų dukra Danute. Užauginome dvi dukras: Audrą ir Brigitą Lemberaites. Labai gaila, kad mano mylima žmona Danutė pirmoji iš Daukantų šeimos turėjo iškelti pas Aukščiausiąjį, net anksčiau už savo motiną, sulaukusią 96 metus.

Tegul Dievas suteikia Antano sielai dangišką ramybę.

Vitalis ir Nijolė Lembertai

„DIRVAI“ AUKOJO

D.Januta, Oakland, CA.....	200
I.Rasys, Cambridge, MA.....	190
J.Talandis, Santa Monica, CA.....	100
J.Raibys, Ventura, CA.....	90
D.Gatautis, Clev. Hts., OH.....	50
R.Nasvytis, Lakewood, OH.....	50
G.Stankūnas, Cos Cob, CT.....	50
B.Balčiūnas, Annapolis, MD.....	45
N.Brazenas, Sparkill, NY.....	45
K.Čeputis, Evanston, IL.....	45
K.Kasparianas, Largo, FL.....	45
A.Markevičius, Santa Monica, CA.....	45
V.Mažeika, Park Ridge, IL.....	32
V.Remeza, M anhasset, NY.....	30
A.Babickas, Richmond Hts., OH.....	25
A.Barzdukas, Falls Church, VA.....	25
D.Jakas, Blue Bell, PA.....	25
J.Liauba, Cincinnati, OH.....	25
R.Rudaitis, Lemont, IL.....	25
S.Lee, Seminole, FL.....	25
R.Vaitys, Highland Pk., IL.....	25
J.Variakojis, Chicago, IL.....	25
V.Juodka, Chicago, IL.....	20
S.Novickis, Tuscon, AZ.....	20
D.Sodeika, Torrance, CA.....	20
Z.Duchmanas, Wickliffe, OH.....	15
A.Gudaitis, Ormond Bch., FL.....	15
A.Karasa, Fallston, MD.....	15
G.Karsokas, Cleveland, OH.....	15
N.Kent, St. Pete. Bch, FL.....	15
D.Nagrodzki, Bristow, VA.....	15
V.Vasikauskas, St. Petersburg, FL.....	15
O.Adomavičius, Centerville, MA.....	10
A.Bivainis, Rochester, MN.....	10
J.Butrimas, Cleveland, OH.....	10
T.Kasiuba, Brooklyn, NY.....	10
G.Kidander, Kankakee, IL.....	10
A.Plodžinskis, Houston, TX.....	10
J.Savaitis, York, PA.....	10
M.Pazemėnas, Rancho Palos Verdi, CA.....	5
L.Senuta, Brockton, MA.....	5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

DIRVOS REDAKCIJAI

Siunčiu čekį prenumeratos atnaujinimui. Malonu gauti leidinį; tai mano brangus ryšys su „pasauliu“; nepajėgdama laisvai judėti, džiaugiuosi aprašymais Clevelando įvykių ir parengimų atveju.

Su pagarba

Genovaitė Karsokienė

**Gerb. Redaktoriai
Vytautai Radžiau,
Nuoširdžiai sveikinu Jus
ir Vilties „Dirvos“ leidėjus
su šv. Kalėdom ir Naujaisiais
Metais!**

*Didelės Jums sėkmės ir
kūrybinio džiaugsmo taip
gražiai tvarkant ir išleidžiant
„Dirvą“.*

**Jūsų Leonas Milčius
Lietuvos Nepriklausomos
valstybės atkūrimo akto
signataras
2012-12-01, Raudondvaris**

PASAULIO ČEMPIONATO AUKSAS – R. MEILUTYTEI!

Gruodžio 13 d. Stambulo „Sinan Erdem” arenoje besitęsiančiose XI-as pasaulio plaukimo trumpame (25 metrų) baseine pirmenybėse 15-metė Lietuvos atstovė Rūta Meilutytė iškovojė pirmą medalį šalies istorijoje tokio rango varžybose - mūsiškė moterų 50 m plaukimo krūtine finale nuotolį įveikė per 29,44 sek. ir laimėjo auksą.

R. Meilutytė 0.23 sek. aplenkė Jamaikos atstovę Alią Atkinson ir 0.50 sek. trečią vietą užėmusią australę Sarah Katsoulis bei dar kartą, jau trečią, šįsyk 0.07 sek. pagerino Lietuvos, Europos ir pasaulio čempionatų rekordą.

Moterų 50 m plaukimo krūtine finalo eiga

R. Meilutytė plaukė ketvirtu takeliu. Lietuvė greičiausiai sureagavo į starto signalą ir pirmoji įveikė pusę distancijos. Olimpinė čempionė savo pranašumu neleido suabejoti ir antroje rungties dalyje bei, atlaikiusi jamaikietės A. Atkinson konkurenciją, finišavo pirmoje vietoje.

Finalinio plaukimo rezultatai:

1. Rūta Meilutytė (Lietuva) 29.44 sek. 2. Alia Atkinson (Jamaika) 29.673. Sarah Katsoulis (Australija) 29.944. Rikke Moeller Pedersen (Danija) 30.005. Jessica Hardy (JAV) 30.016. Petra Chocova (Čekija) 30.107. Rebecca Ejdervik (Švedija) 30.128. Jin Zhao (Kinija) 30.43

Apdovanojimų išskilmėse R. Meilutytė atrodė daug ramesnė nei Londono olimpiadoje - nors lietuvė spindėjo džiaugsmu, šį kartą jos akyse ašarų nepasirodė.

Primename, kad 50 m plaukimo pusfinalyje R. Meilutytė finišavo per 29,51 sek. ir 0,05 sek. pagerino sau pačiai priklausiusį naują Lietuvos ir pasaulio čempionatų rekordą bei 0,04 sekundės - Europos rekordą. Mūsiškė kaip ir atrankos varžybose užėmė pirmą vietą tiek savo plaukime, tiek bendroje įskaitoje.

R. Meilutytė su pergale pasveikino Prezidentė

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino plaukikę Rūtą Meilutytę Stambule (Turkija) vykusiame pasaulio plaukimo trumpame (25 metrų) baseine čempionate iškovojus auksą.

„Miela Rūta, vėl nugalėjai ir pradžiuginai Lietuvą! Mes didžiuojamės Tavimi. Nuoširdžiai sveikinu tapus pasaulio čempione ir pagerinus Europos rekordą. Visa Lietuva palaikė Tave ir labai džiaugiasi šia įspūdinga pergale. Tegul šis laimėjimas įkvepia Tave dar didesniems siekiams”, - sakoma šalies vadovės sveikinime.

Prezidentė R. Meilutytei palinkėjo stiprybės, sėkmės, naujų pergalių ir gražių ateinančių švenčių.

R. Meilutytė - ir 100 m kompleksinio plaukimo finale

Ketvirtadienį vakare vykusiame moterų 100 metrų kompleksinio plaukimo pirmame pusfinalyje R. Meilutytė parodė puikų rezultatą - 59.15 sek. (naujas Lietuvos rekordas) ir finišavo

Rūta Meilutytė Turkijoje ant aukščiausios apdovanojimo pakylės.

Reuters

vo pirma bei pateko į finalą, kuris vyks penktadienį. Bendroje pusfinalio įskaitoje R. Meilutytė - trečia.

Ji nusileido tik jamaikietei Aliai Atkinson (58.94 sek.) ir kinei Zhao Jing (59.12 sek.).

100 m kompleksinio plaukimo atrankos varžybose lietuvė nuotolį įveikė per 59,33 sek., užėmė antrą vietą ir pateko į pusfinalį. Šis R. Meilutytės rezultatas taip pat buvo Lietuvos rekordas. Ankstesnis pasiekimas (1:00,65) priklausė jai pačiai ir buvo pagerintas net 1,32 sek.

100 metrų laisvu stiliumi atrankos devintame plaukime R. Meilutytė finišavo per 53,54 sek., užėmė trečią vietą ir pateko į pusfinalį, bet jame nedalyvavo, nes jis numatytas vos 19 minučių prieš 50 m plaukimo krūtine finalą.

Londono olimpinėse žaidynėse aukso medalį 100 m plaukimo krūtine rungtyje iškovojusi R. Meilutytė Stambule iš viso dalyvaus net penkiose rungtyse.

Šis pasaulio čempionatas - tik antras oficialus jos startas po olimpinių žaidynių.

Prieš kelias dienas geriausia 2012 metų Europos jaunąja (iki 19 metų) sportininke išrinkta lietuvė spalio viduryje dalyvavo plaukimo pasaulio taurės trumpame baseine tre-

čio etapo varžybose. Jose R. Meilutytė laimėjo 50 ir 100 m plaukimo krūtine rungtis, o 100 m kompleksiniu būdu rungtyje užėmė trečią vietą.

ELTA

JAKUBS AND SON Laidojimo įstaiga

Visus Clevelando ir apylinkių lietuvius sveikina Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga linkėdami tyro kalėdinio džiaugsmo ir laimės ateinančiais metais.

936 East 185th St.
Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd.
Eastlake, Ohio 44095
Tel.: (216) 531-7770

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, OH 44119

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON Laidojimo įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liudiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.